ԺԳ. ՏԱՐԻ 3728 (Ն. Տ.) 31 ՅՈՒԼԻՍ 1896 19 ՅՈՒԼԻՍ 1896 19 ՍԷՖԵՐ 1314 ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է [illegible]
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արծաթ	150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ	»	28
Ընծայ թուղթի վրայ մասնաւոր պայմ.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Պատուոյ թղթատարի ծախքը միջոցինն		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

[illegible]
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

ԱՌԱՋԱՐԿԻ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

Համամիտ չենք Չմշկածագի Նամակագրին որ, — ինչպէս երեւցաւ երեքշաբթի «Գաւառային Արձագանգ»էն, — կ'առաջարկէր տեղւոյն ազգայիններուն Միացեալ ընկերութեան դիմում ընել, վերստին անոր վարչութեան ու խնամքին յանձնելու համար իրենց վարժարանները։ Մինչեւ տասը տարի առաջ, ինքնաբերաբար, այդ կրթական մարմին ստանձնած էր սոյն հոգողութիւնը ու պատրաստեց քիչ շատ ուսեալ սերունդ մը որուն հաւասարողներ չի գտնուեցան անկից ետք. արդ, ինչո՞ւ համար այդ երիտասարդներ՝ որոնցմէ ոմանք ուսուցչական ասպարէզն ընտրած են, իրենք չի մտածեցին կամ չեն ուզեր շարունակել սկսուած կրթական գործը. եթէ Միացեալ ընկերութիւնը ձեռք քաշեց Չմշկածագէն, պատճառն այն է որ իր պարտականութիւնը լրացած նկատեց այդ տեղին համար և իրաւամբ խորհեցաւ որ հոն վատնուած դրամն ու աշխատութիւնը աւելի աղքատ ու աւելի կարօտ միջավայրեր փոխադրել բանաւոր է ու նպատակայարմար, Ընկերութիւնն իր նիւթական միջոցներն ամբողջովին նուիրելու հարկ կը տեսնէ այն գաւառային անկիւններուն համար միայն ուր դպրոց չկայ, ուսման կարեւորութիւնը ճանչցողներ հազուագիւտ են, կամ եթէ ճանչնան իսկ՝ անկարող են դասատու ճարելու և թոշակ վճարելու։ Անգամ մը դաստիարակութեան ճաշակը տալէ և բարեկարգ վարժարանի մը ընծայած օգուտներն զգացունելէ ետք, իրաւունք ունի սպասելու որ տեղացին եթէ չի կրնար ամբողջ ծախքը հայթայթել, գոնէ մեծագոյն մասն ստանձնէ, ուսումնական ու բարոյական հոգողութիւն մը միայն թողլով ընկերութեան տեսչին։

Մեր թղթակիցը չի ծածկեր թէ Չմշկածագցի ծնողք ամսական հազիւ 20 կամ 40 փարայ կը վճարեն իրենց զաւկներուն իբրեւ դպրոցի թոշակ. ինչ, այդ 20-40 փարաներով գոյանալիք ողորմելի գումարը՞ պիտի տան Միացեալին, բազմաթիւ աշակերտներով լեցուն երկսեռ վարժարանի մը բարեկարգութիւնն սպասելով ի փոխարէն. լաւագոյն է բնաւ չընեն այդ տեսակ դիմում մը։ Ընկերութիւնը, նիւթապէս արդէն կարի նեղուած, և իր ձեռքին տակ գտնուած կրթարաններուն ծախքը հոգալու հազիւ կարող, նոր յանձնառութիւններու չի կրնար մտնել, մանաւանդ գիւղաքաղաքի մը համար ուր արդէն աշխատած է ատենօք և ուր դրամը չէ որ կը պակսի՝ այլ բարեյօժարութիւն և ուսումնասիրութիւն։

Չմշկածագի մէջ, որչափ որ գիտենք, ունեւորներ կը գտնուին և միջակ դասակարգն ալ, խանութպան, մշակ, արհեստաւոր, տարեկան համեստ գումար մը կրնայ յատկացնել իր զաւկներուն դաստիարակութեան. ուսուցիչներ ալ ունին, Միացեալին ձեռքով պատրաստուածները. այս երկու դիւրութիւններուն, ուսումնական ու նիւթական, միացումով շատ լաւ կրնան բարձրացնել իրենց նախակրթարանին վիճակը, բաւական է որ գտնուի մէջերնին նախաձեռնութիւն ստանձնող մը և համերաշխութիւն՝ ընդհանուրին վրայ։ Կերպով մը հետեւողը ըլլան Միացեալ ընկերութեան գծած շաւղին, թէեւ դժբաղդաբար տասը տարուան անփութութիւն մը իր կանոնաւորութեան մէջ պահած չըլլայ այդ շաւիղը ու վարժութիւններն կորսնցուցած ըլլան տեղացիք։

Խնդիրը միայն Չմշկածագի վրայ չէ սակայն. ընդհանուր կերպով պէտք է այս սկզբունքը ընդունիլ ու յարգել. «Գաւառացի աղքատ տղաքներուն կրթութիւն տալը» այնքա՛ն ընդարձակ գործ է, որ Միացեալին պէս տասն ընկերութիւն ալ եթէ գոյութիւն ունենային այս նպատակով, դարձեալ անբաւական պիտի գային անոր լիովին գործադրութեանը. Ինքնօգնութիւնը, ինչպէս անհատական, այնպէս ալ հանրային կեանքի մէջ իր բարերար արդիւնքները ունի միշտ. և գիւղ մը, գիւղաքաղաքի մը բնակիչները, որոնք անկեղծ տրամադրութիւն ցուցանեն իրենց դպրոցը բարեկարգելու, կրթական ճիւղի մէջ ինքնօգնութեան գեղեցիկ օրինակը տուած կ'ըլլան. Նոյն իսկ իրենց արժանապատուութիւնը այսպէս կը պահանջէ, փոխանակ գանգատելու թէ դասատու չունին, թէ տղաքը բան չեն սորվիր և խնդրելու որ Միացեալը ձեռք կարկառէ իրենց։ Այո՛, այդ ձեռնտուութիւնը կարեւոր է մինչեւ մէկ աստիճան, նախնական կազմակերպութեան համար. բայց ժամանակ մը ետքը, երբ դպրոցը կանոնաւորուած է, ու շրջանաւարտներ հասած որոնք կրնան դասաւանդել, ա՛լ տեղացիներուն կը մնայ առաջ տանիլ սկսուած աշխատութիւնը և հետեւիլ կրթական ուղղութեան որուն բարիքները վայելած էին։

Այս կերպով, թէ Միացեալ ընկերութիւնը գործունէութեան աւելի լայն ասպարէզ կը գտնէ իր առջեւ, և թէ գաւառային դպրոցներու մասին անընդհատ տրտունջներ չեն հանուիր։

Տ.

ՕՏԱՐ ԲԺԻՇԿՆԵՐՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Կը յիշուի թէ Ֆրանսայի մէջ ուսած ու վկայական ստացած օտար բժիշկներուն հետզհետէ բազմանալէն ու զօրաւոր մրցումէն փախնելով, բնիկները՝ համալսարանական ուսանողներ, իրենց բրոֆեսորներուն առաջնորդութեամբ՝ հանրագիրներ ստորագրեցին և պաշտօնական շրջանակներու ներկայեցին խնդիրը, որպէս զի առաջիններուն արգիլուի իրենց արուեստն ի գործ դնել Բարիզի մէջ կամ Ֆրանսայի գաւառները։ Այդ դիմումներուն հետեւանքով, — թէեւ տակաւին վերջնական որոշում մը տրուած չէ — կրթական նախարար Պ. Ռամպօ միջոցներ ձեռք առեր է ի մասին բժշկական օտար ուսանողներուն։ Ջանադրութիւն մը կը դնէ ընդմէջ այն ուսանողներուն որոնք մտադիր են Ֆրանսա հաստատուիլ իրենց արուեստն ի գործ դնելու համար և այն ուսանողներուն որոնք, շրջանին աւարտելէ ետք, իրենց երկիրը դառնալ կը մտադրեն։ Առաջինները ճիշդ նոյն պայմաններուն պիտի ենթարկուին որոնք կը գործադրուին Ֆրանսացի ուսանողներուն նկատմամբ։ Ասոնք չի պիտի կրնան ստանալ Ֆրանսայի մէջ բժշկութիւն ընել արտօնող վկայագիրը, եթէ իրենց առաջին արձանագրութեան ատեն ցոյց չեն տուած դասական ուսմունքներու «պաշըլիէ»ի ֆրանսական տիբլոմը ինչպէս նաեւ բնագիտութեան, տարրալուծութեան և բնական գիտութեանց վկայական մը։ Միւսներէն, «պաշըլիէ»ի ֆրանսական տիբլոմ չի պիտի պահանջուի համալսարան ընդունուած ատեննին, բայց փոխադարձաբար՝ շրջանին աւարտելէ ետք՝ երբ տոքթորութեան վկայական ստանան, արտօնութիւն չի պիտի ունենան բժշկութիւն ընել Ֆրանսայի ո՛ր և է մէկ մասին մէջ։

ԲԸԹԻ-ՇԱՆ

Արեւմտական դրախտ մը որուն ամէն մէկ ծառին տակ Եւայ մը կայ և ծառերուն վրայ օձեր։

Վարինները վերիններուն խրատին պէտք չունին սակայն հոս։

Սիրոյ Պօրսան է Բըթի-Շան ուր փոխանակ գիները... կիները անկում կ'ըլլայ երբեմն, սա տարբերութեամբ որ սակագին մը կրնայ բարձրացում մը ունենալ՝ անկումէ մը ետք, իսկ կին մը՝ երբեք։

* *

Գիւղագնացութեան վայելքէն զրկուածներուն համար Բըթի-Շան իր մէջ կը պարունակէ Կըղին, Ֆանարաքին, Պէօյիւքտէրէն, Թարապիան։ Մինչեւ անգամ ես պիտի ըսեմ թէ ատոնցմէ ալ վեր է Բըթի-Շան։

Տեղ մը ուր մէկ կըրօշը քառսուն փարա կարժէ—պայմանաւ որ խղճամիտ կառապանի մը հետ ըլլայ գործերնիդ—ես կենթադրեմ թէ Թրուվիլ մը, Տիէբ մը, Սան-Սէպաստիէն մ'է պարզապէս։

* *

Պարտէզ մ'է ան ուր ոչ թէ ծաղիկ, այլ կիները բուրումներով լեցուն, բուրումներ որ Աթքինսըն, Ռոժէ-Կալէ և Բինօ դրած են հոն։

Ծաղի՞կ... հետքը անգամ չի կայ, բայց դարձեալ պարտէզ մ'է Բըթի-Շան գեղեցկութեան և մոլութեան ծաղիկներով զարդարուն, և զարմանալի՛ է, հոն գացողներուն համար այդ զարդաստանին չար խոտերն են որ աւելի կարժեն քան գունագեղ և բուրումնաւէտ ծաղիկները։

* *

Երկուքէն հինգ տարու տղաք սպասուհիներու յանձնուած, հոն կը ղրկուին բարակ աւազին վրայ՝ ծառերու շուքին տակ և նուագածուներուն շուրջը մաքուր օդ շնչելու համար։

Մարդու այդ կոտորակները իրենց ճըրխը դարձնելու կուգան հո՛ն ուր մեծերուն ամէն մէկը իր թօլաղը ունի դարձնելիք։

Եւ սպասուհիները, այդ գողնոցի կիսաշխարհեանները, մեծերուն և պզտիկներուն մէջ կը տատանին հովին յանձնելով իրենց գգակը զարդարող ժապաւէնին ծայրերը, գգակ մը որ ո՛վ գիտէ քանի՛ անգամ աղօրիներու վրայ նետուած է։

* * *

Կենցաղասէրներու համար, Օթէլ մը, Լոնտրա մ'է հասարակաց այդ պարտէզը, ուր տեղի կ'ունենան ամէն օր պարկեշտութեան steeple chaseներ ի ձեռն իգական jockeyներու։

Երաժշտներու տաղաւարին շուրջը «կինարշաւ» մը տեղի կ'ունենայ, երբ մութը խորհրդաւոր՝ բայց ոչ խորհրդապահ ըստուերներ կը դնէ աքասիաներու ճիւղերուն տակ։

* *

Շնորհքով, պարկեշտ կիներ, ջեռատի չիկնոտ աղջիկներ, մէկ երկու ժամ ամեն օր քով քովի կը քալեն, միեւնոյն օդի պատառը կը շնչեն, միեւնոյն գետնին վրայ կը քսլլփոխեն, անոնց պէս կը պըտըտին, և գրեթէ անոնց պէս կը հագուին։ Բայց հակառակ այդ ամենօրեայ մօտութեան, պարկեշտ կինը պարկեշտ կը մնայ և չիկնոտ աղջիկը՝ միշտ չիկնոտ։

Ասիկայ ապացոյց մը չէ՞ մոլութեան տարափոխիկ չըլլալուն և փաստ մը՝ հաստատելու համար թէ մոլութիւնը այն միակ հիւանդութիւնն է որ միքրոպ չունի։

Յ. ԱԼՖԻԱՐ

ՏԻՐԱՑՈՒՆ ՈՒ ԺԱՄԿՈՉԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԸ.

Ամիս մ'անցեր էր այն օրուայ վրայ, երբ ծերուկ ժամկոչ Խաչօն և Մըօն տեսնուեցան իրարու հետ Մանկէէ դուռն և Աստուրի գլխաթուղթը գրուեցաւ։ Տ. Ղուկաս, որ ականջ դրեր էր Խաչոյի գանգատներուն և լսեր էր Մանկէին ալ մէկ մեղադրանքն առ Խաչօ—թէ դու հաստ կող ես չես վարուիր տէրտէրի հետ» այն օրը Տէր Ղուկաս ժամկոչ Խաչոյի կապն քաշեր էր և որոշած էր՝ զայն փախցնելով ժամէն, Մանկէն ժամկոչ կարգել, վասն զի գիտէր թէ Մանկէն շատ աղքատ և բազմաթիւ ընտանեաց տէր լինելով, ապրուստին համար, կամայ ակամայ, իր տան անվարձ ծառայ մը պիտի ըլլար։ Թէպէտ Մանկէն էլ մերժէն կանչնէր ժամկոչութիւն, այլ նա իւր կնոջ յանդիմանութեան պատանելով՝ բնաւ դիմում չէր ըրած Տ. Ղուկասին և ոչ ալ չարախօսած իր քաւրին վրայ և կամ յայտնած նորա գանգատներն իրենց ուղղուած հարցմանց ատեն։

Առաւօտուայ արեւն կոտրեր էր, ցորեկուայ երրորդ ժամն էր։ Ս. Գէորգ Տ. Ղուկաս քահանան բարկացած ու փնչփնչալով կը հանէր գիւղի եկեղեցւոյն գաւիթը, և անոր ձախակողմի տքան՝ մեռելոց ձագաժէն (գագազ) քիչ մը հեռու փռուած փսխաթի կտորի մը վրայ կը նստէր։ Տէրտէրը, սրտի զայրութէն այլայլած եղած էր, դուլ ու դադար չունէր։ Կը նստէր և յանկարծ վեր կը թռնէր տեղից, և դէպ ի գաւթին դուռը կը վազէր — «Դո՛ւ կի՛ցեր անիծո՛ւկ, չէ՞, ես ժում ձեռքս պըտ ինկնաս. փա՛յ աղուէս, դո՞ւ էլ կ'իշխնաս Տէր Ղուկասի հետ հանաք անել», և նորէն կը նստէր։

—Ձա՛նըմ, կըսէր ինքն իրեն, ժամու հացն անլի՞ է, ով որ ուտէ, կը մռնայ, կը կատղի. դու տես գլուխ Խչէ՞ն, ի՛նչ գաց եմ զրկեր կանչեր, կերեւնա՞յ։

Քանի մ'անգամ հազաց, չեղաւ։ Մարդ չերեւնար։ Բարկութենէն՝ նա վար բերաւ իր գօտիէն կախուած թութունի քսակն, կամ չիտակը, տապրակն, բացեց և ն'րբ ձեռքը տարաւ մէջ թիթիւն հանելու՝ ճնճղկան ծագուկի մը չռոտ ծիրտ՝ առիբէն թափաւ քսակին և ձեռքին վրայ։

Կատղեցաւ։ Վա՛յ, լղպո՛ր ձագ, գո՞ւն էլ քէֆս կ'աւրես. արդէն ի հօրէ անիծուկ էք. և հաստ գաւազանն առած՝ սկսաւ գերաններն զարնել թա՛ք թուխք, և ծագուկն բոյնը քակել։

Ճնճղուկներն անաբեկած ճի՛վ ճի՛վ սկսան ճվալ, և վրայ գլխու բոլոր ճնճղուկներն գաւիթի ներս ու դուրսն պաշարեցին, վիւի՛ւ, ճճիւ՞ց և իրարանցում մը բրդաւ, որ գաւիթն կը վերցնէր, դնէր։ Տէր Ղուկասն չըլքըրած՝ դուրս փախաւ։

Տէրտէրը բարկութենէն կրակ կտրած, սկսաւ՝ անդադար մօրուքը չփել։ Կէս ժամ անցած էր, գեղէն երկու հոգի դէպ եկեղեցին կուգային, Տ. Ղուկասը շուտով նշմարեց զանոնք, ժամկոչ Խչէն ու Ա. գիւղի տէրտէրն էին։ Նա տեսնելով տէրտէրն, աւելի բորբոքեցաւ։

—Հապա՛, չար բարուն հակառակ է, նկատեց նա, էս շատաղչիկ տէրտէրն ուստի՞ բուսաւ, գինամ, հանճի պէս պիտի թալէ գինք թանի մէջ։ Աղէկ ժում մ'էր, էտ անիծուկ ժամկոչին աղէկ բրածէ մը պիտի կերցնէնք, ու աւելի զայրանալով՝ հա՛յ հօ, տէրտէրը՞ց պըտ վախենամ, ողջ մնայ մըր Հայրսուրբ, ախըր ժամկոչ Խչէին խելք մը պըտ հասկցնեմ։

Տէրտէրն ու ժամկոչ հասան, ու ողջունեցին զինքը։

Տէր Ղուկասը փոխանակ ողջոյնն առնելու, գաւազանը բարձրացնել և ժամկոչի վրայ հանելն մէկ բրաւ, — տօ՛ անիծուկ, օձի ծնունդ, էտ քանի՞ սաթ եղաւ կանչեր եմ, տամով-տրամով կ'իգա՞ս, խաբրո՞ւյ գբրիճ։ Ու գաւազանն իջեցնելու վրայ էր, երբ նոր հասնող տէրտէրն ձեռքը բռնեց, թօթուեց, ու զինք ետ քաշեց։

—Ո՛հ, աւե՛ր տուն, ծա՞ր. դու խենդ ես, ինչ ես, Աստուած չկա՞յ քըզի, կ'ուզես հում հում էտ խեղճ մարդն ուտի՞լ, ինչ է տաւրդ, ըսէ՛, զիր մը հասկնանք, թէ որ յանցաւոր է, ես ալ քու հետ, մեղա՞յ Աստուծոյ, տէրտէր խափ ձեռք կը վերցնէ՞։

Բան չունի, թող աւետարան կարդայ, Տ. Ղուկաս էգպէս հանճուլկներու ականջ կախող չէ։

—Տօ՛ թող, թող զիս, էտոր հէրն անիծեմ, դու գիտե՞ս ինչ խաղցեր է իմ գլուխս, թէ չէ։

—Տէ՛ր Ղուկաս, մեղի՛ս, էլ ձեռքէս չես ազատիր, խելքդ ժողվէ, հանգիստ նստիր։

Տէր Ղուկաս լափ լափ դարձաւ իր պաշտօնակցին.

—Դո՛ւ սատանայ էր ի՛նչ էր, ո՞ր բբրչակէն դուրս ելար, թո՛ղ, ճշմարիտ, խախք ն'առակ կ'ենիմ գբրզի։ Կարգս վկայ, էս դիմաւորուկ թուխմանուկ, էլ քըզի թողնիլ չկայ։

Ու քաշելով, քաշկըռտելով տարաւ զայն ժամի գաւիթ։ Նստեցան։ Խեղճ ժամկոչ Խչէն երբեք ճնթկոց չհանեց. կուռ երկաթի պէս կեցաւ դուռը։

Տ. Ղուկասը իր հին ճիւպպէի փէշերով շարունակ քրտինքը կը սրբէր ու հազար վատ ու գէշ կը թափէր ժամկոչին։

«Վա՛, կը գոռար գաւթէն, ե՛ս ուրիշ գեղերու տէրտէրներո՞ւն եմ. չէ՛, ինծի Տ. Ղուկաս կ'ըսեն, տօ՛ աղուէ՛ս, քոռ աչօրդ չտեսա՞ր, Ս. Կարապետ մեծաւորն անգամ ինձնէ կը քաշուի, դո՛ւ գլուխ կը քաշես, դիր մը տեսնամ, ո՛վ է քու մէջքդ, գնէր պըտ օրհնեմ։»

—Է՛, շատ ծի մի՛ քչեր, մեծաւոր, մեծաւոր կ'առնես բերանդ, տէրտէրներու չըս հաւնիր, հեղ մը հարցո՛ւր, մէկ մը քըզի կը հաւնի՞, դու Աստուծոյ և մարդու առջեւն ալ սեւերես ես, տէրտէր ու հայհոյանք, տէրտէրն ու գաւազան, ո՞ր գրքի մէջ գրուկ է։

Երկար բարակ վիճեցին երկու տէրտէրներ, և շատ ուշ, Տէր Ղուկաս հասկցաւ, որ իր ըրածն բռութիւն, կոպտութիւն էր, իր կոչման ու կարգին հակառակ. նա սկսաւ զղջալ, կեղծաւորել, ու համոզել Տ. Գրիգորին (այս էր նորեկ քահանայի անունն) թէ ինքն յանցաւոր չէ բարկանալով «վասն զի, կըսէր նա, տէրտէր ազիր, կարգ վկայ, էս Խչէն անօթի կը սատկէր, բերի ժամկոչ ըրի, իր ապրուստ քըն զիմ աղէկ եղաւ։ Է՛, ժամկոչ ժամուն է, բայց պարտաւոր է գիշեր ցորեկ իմ փողան ու դուռն կայնի, տան ծառայութիւն էնէ, Խչէի փորն որ կշտացաւ, ելաւ, հեծաւ վզիս։ Երկու շաբաթ է, կըսեմ տախտ ալէ, չալեր, թրիք չթափեր, կավիւերանութիւն չըներ, երեցկնոջ չօգներ։ Ցանքը կըէ՛, կըսեմ, ականջի տակէն կանցնէ։ Սար գնա՛ փայտ, վիզը կը թոթուէ. պարտէզի պատերն չը շիներ։ Էտոնք գա՛յն։ Մէկերս պատապարգէչ եղայ, հարիսով ճաշին դրած, ու մատաղ էլ կտրած։ Չէ, փա՛ռք Աստծու, դու գինաս մեծ մաթրաթ մը (հողէ մեծ աման) հարիսայ, ու մատաղի փէճն՝ (ուս) տէրտէրին է. երեցկին քու Խչէին կը պատուիրէ, որ առնու բերէ։ Ժամկո՛չ դու վատ մ' կ'ննայ, հարիսան ու մատղու միսն կառնէ տանի իրանց տուն, քի՛լֆօմթով կը թափին վրայ կը լափին։

«Դէ՛հ, ըսէ, Տէր Գիրգո՛ր. Տէր Ղուկաս իմա՞լ իր կաշուց չելնայ, ո՞ր մէկը եղնիք, կը համբերէք։»

ԳԵՂԱՄ

ՎԻԿԹՕՐ ՀԻՒԿՕ ՆԿԱՐԻՉ

«Լիւքրէցիա Պօրճիա»ի առաջին ներկայացման, որ տեղի ունեցաւ 1833ին, Վիքթօր Հիւկօ ներկայացուցած չուզած տեսաւ որ հսկայ դուռ մը շինուած էր այն գաղտնի դրան տեղ, ուրկից Լուքրէցիա պիտի փախչէր Ճէնարօն։ Հիւկօ անմիջապէս կանչել տուաւ այդ դուռը շինողները, բայց կարելի չեղաւ զանոնք գտնել։ Վարագոյրը բացուելու ժամը մօտեցած էր։ Վիքթօր Հիւկօ ներկի ամանները բերել տալով ինք սկսաւ նկարել։ Ֆէռառի պալատան որմը կարմիր նկարուած էր ոսկեզօծ գիծերով։ Դրան շրջանակն ու միւս մասերը կարմիր ներկեց. ոսկեզօծ գիծերը մինչեւ դրան վրայ երկարեց և այդ կերպով դուռը անյայտ եղաւ բանաստեղծին վրձինին տակ։ Վիքթօր Հիւկօ այդ տեսակ պարագայի մը մէջ էր որ մէկ օրուան համար թատրոնի նկարիչ եղաւ։

=)(126)(=

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

ԱԼՓՈՆՍ ՏՕՏԷ

ՃԷՔ

Ը

ԵՐԿՈՒՔԷՆ Ո՞ՐԸ

Իրիկուն մը, Ճէք իր մայրը արտասովոր գրգռման մը մէջ գտաւ, աչքերը փայլուն, երեսը վառ, ազատուած այն թմրութենէն որ կը սկսէր մտատանջել զինքը։

—Տ'Արժանթոն նամակ գրեց ինծի, ըսաւ անմիջապէս Իտա... Այո, սիրելիս, այս պարոնը համարձակեցաւ գրել ինծի... Չորս ամիս առանց երկտող մը գրելէ ետք, վերջապէս համբերութիւնն հատեր է տեսնելով որ տեղէս չեմ շարժիր... Գրեր է ինծի իմացնելու համար թէ Բարիզ կը դառնայ փոքր ուղեւորութենէ մը, և թէ՝ եթէ իրեն պէտք ունիմ, իմ տրամադրութեանս ներքեւ կը գտնուի։

—Կ'ենթադրեմ որ պէտք չունիս անոր, ըսաւ Ճէք որ մայրը կը դիտէր, սաստիկ յուզուած։

—Ես պէ՞տք ունենամ անոր... կը տեսնես որ ես անոր պէտք չունիմ։ Ընդհակառակն ինք է որ շատ առանձին ըլլալու է առանց ինծի... Մարդ մը որուն ձեռքերը գրչակալէ զատ բան մը բանել չեն գիտեր։ Ա՛հ, իրա՛ւ ճշմարիտ գրագէտ մըն է։

—Պատասխան պիտի գրե՞ս։

—Պատասխա՞ն գրեմ... Անանկ լիրբի մը որ համարձակեցաւ ձեռք վերցունել իմ վրաս... Ա՛հ, դուն չես ճանչնար զիս։ Ես, փառք Աստուծոյ, հպարտութիւն ըսուած բանը ունիմ։ Իր նամակը բոլորովին չկարդացի։ Չեմ գիտեր ուր նետեցի կտոր կտոր ընելով... Անանկ բանութեամբ վարուիլ չըլլար կնոջ մը հետ որ դղեակի մէջ մեծցած է, ճոխութիւն տեսած է... Սակայն հետաքրքիր էի տեսնել իր առտնին կեանքը, հիմակ որ ես հոն չեմ ամէն բան կարգի դնելու համար։ Տակնուվրայ տեղ մը ըլլալու է։ Միայն թէ... Օ՛հ, ոչ, անկարելի բան է։ Ամէն օր ինծի պէս խոշոր ապուշ մը չի գտներ մարդ... Մնաց որ յայտնի է թէ կը ձանձրանայ, քանի որ ստիպուեր է երթալ երկու ամիս անցունել ի... ի... ի՞նչպէս կը կոչուի այն երկիրը...

Հանդարտօրէն գրպանէն հանեց այն նամակը որուն համար կորսնցուցած ու պատռտած էի կըսէր, և փնտռեց իր ուզած անունը։

—Ա՛հ, այո... Ռօյեանի ջերմուկները գացած է... Ի՛նչ խենդութիւն, իրեն համար են գէշ բաներն են հանքային ջուրերը... Սակայն և այնպէս ուզածը թող ընէ, ա՛լ իմ գիտնալիք բանս չէ։

Ճէք չխաբուեցաւ անոր ստութենէն, բայց բնաւ դիտողութիւն չըրաւ։ Ամբողջ իրիկունը զգաց սեղանին շուրջ դեգերիլը այն անհանդարտ գործունէութիւնը կնոջ որ յուզուելով կը ցրուէ մտածում մը։ Վերստին գտած էր առաջին օրերու իր քաջարի ոգեւորութիւնը, սենեակը կարգի կը դնէր կը մաքրէր, և քալելով, գործ տեսնելով հանդերձ, կշտամբանքի եղանակներով, գլխի շարժումներով կը բղղար։ Ետքոյ կուգար կը կռթնէր Ճէքի աթոռին, կը համբուրէր զայն, կը շոյէր.

—Ի՛նչ քաջասիրտ ես, սիրելիս։ Ի՛նչ աղէկ կ'աշխատիս։

Ընդհակառակը շատ գէշ կ'աշխատէր, մօրը հոգւոյն մէջէն անցածովը մտազբաղ։

—Իրաւ զի՞ս է որ կը համբուրէ, կըսէր ինքնին, և իր կասկածները կը ստուգուէին փոքր մանրամասնութենէ մը որ կ'ապացուցանէր թէ ո՛ր աստիճան յաղթական անցեալը նորէն գրաւած էր կնոջական այդ խեղճ սիրտը։ Անդադար կը հծծէր տ'Արժանթոնի սիրելագոյն մըմնջերգը, «աներեւներու շրջպար մը» զոր բանաստեղծը կը սիրէր զարնել դաշնակին վրայ, մութը կոխելուն, առանց լոյսի.

Վալսեցէք, վալսեցէք խնդրերու պէս,
Խեղճ տերեւներ, վալսեցէք վալսեցէք

Զգայնիկ ու երկարաձիգ, այս յանկերգը զոր աւելի կը տգեղցնէր դանդաղցնելով վերջնական խաղերը, կը նեղէր, կը հալածէր զինք, կը թողուր զայն. Նորէն կը սկսէր հատուած հատուած, իբր թէ իր մտածման անջրպետները նշանակել ուզէր։ Եղանակ ու խօսք, ամեն բան Ճէքին միտքը կը ձգէր ամօթալից ու դառնագին յիշատակներ։ Ա՛հ, եթէ համարձակէր, ի՛նչ տաժանելի ճշմարտութիւններ պիտի ըսէր այդ անմիտ կնկան, ո՞րչափ յօժարափոյթ կողովը պիտի նետէր զայրոյթով բոլոր այդ թառամած փունջերը, բոլոր այդ չոր ու աղազուն տերեւները, որոնք բաւական խենդ էին նորէն պարելու համար այդ խեղճ պարապ գլխուն մէջ և իրենց յորձանքներով զայն լեցնելու համար։ Կը սիրէր զայն, յարգանքի ուժով կ'ուզէր ինքզինքն յարգել սորվեցնել անոր. ուստի բան մը չըսաւ։ Մինակ վտանգի այդ առաջին ազդարարութիւնը նետած էր իր միտքը նախանձոտ չարչարանքներու մէջ։ Սկսաւ դիտել անոր ընթացքը իր մեկնած պահուն, և ի դարձին անոր ժպտերես ընդունելութիւնը։ Այնքան կը վախնար անոր այդ տենդերէն, այդ երազանքներէն զոր մենութիւնը կը պատճառէ անգործ կիներու։ Եւ բնա՛ւ ո և է միջոց զանիկա հսկողութեան ենթարկելու. իր մայրն էր։ Չէր կրնար մէկուն յայտնել իրեն ներշնչած կասկածը։ Սակայն Իտա, տ'Արժանթոնի այդ նամակէն ի վեր, աւելի արիութեամբ սկսած էր տնական խնամքներուն. իր տունը կը զարդէր, իր զաւկին ընթրիքը կը պատրաստէր, և նոյնիսկ մոռացումէ դուրս կը հանէր ծախուց տետրակը՝ ճերմակ ու պարապ տեղերով լեցուն։ Ճէք կը կասկածէր նորէն։ Գիտէր պատմութիւնն այն խաբուած ամուսիններուն որոնց արթնութիւնը կը պարուրեն փոքր խնամքներով, նուրբ հոգածութիւններով և որոնք կրնան իրենց անբախտութեան թուականը ճանչնալ՝ թագուն խղճահարութեան մը բոլոր արտայայտութիւններովը։ Անգամ մը, գործարանէ դարձին, կարծեց տեսնել Հիրշն ու Լապասինտրը թեւ թեւի, որոնք Բանուայեօ փողոցին անկիւնը կը դառնային։ Ի՛նչ գործ կրնային ունենալ այդ մենաւոր թաղին մէջ, այնքան հեռու Հանդէսէն և Օկիւսթէն քարափէն։

—Մէկը չեկա՞ւ... հարցուց դռնապանին, և տրուած պատասխանին ձեւէն զգաց թէ կը խաբէին զինքը, թէ արդէն նենգութիւն մը կար իր դէմ կազմուած։ Յաջորդ կիրակին, Եթիօլէն վերադառնալուն իր մայրը գտաւ այնքան խորունկ թաղուած ընթերցման մէջ, որ իր վեր ելլալը չէր լսած։ Ուշադրութիւն չպիտի ընէր այս պարագային, երկար ատենէ ի վեր վարժուած ըլլալով անոր վիպային մոլութեանը. բայց Իտա շուտով անյայտ ըրաւ իր ծունկերուն վրայ բացուած պրակը։

—Վախցուցիր զիս... ըսաւ միեւնոյն ժամանակ, դիտմամբ չափազանցելով իր յուզումը որպէսզի Ճէքին ուշադրութիւնը դարձունէ։

—Ի՞նչ էր կարդացածդ։

—Օ՛հ, ոչինչ, անմիտ բաներ... Ի՞նչպէս են մեր բարեկամները, տօքթօրը, Սեսիլը։ Իմ կողմէս համբուրեցի՞ր սիրելի փոքրիկը։

Բայց քանի խօսէր, կարմրութիւն մը կը պատէր ճակատը իր թափանցիկ և նուրբ մորթին տակ, վասնզի այդ մանկային բնաւորութեան մասնաւոր յատկութիւններէն մէկն էր այնքան շատ որքան անճարակօրէն ստել։ Նեղուելով այդ ակնարկէն որ չէր բաժնուեր իրմէ, ոտքի ելաւ.

—Կարդացա՞ծս գիտնալ կ'ուզես... Ա՛ռ, նայէ։

Ճէք ճանչցաւ թաւշակերպ կողքը Հանդէսին զոր առաջին անգամ կարդացած էր Սէֆոնսի հնոցի սենեկին մէջ, միայն թէ հիմակ աւելի բարակ, կէսուկէս նուաղած, նուրբ թուղթի վրայ տպուած էր մասնաւոր երեւոյթովն այն հանդէսներուն որոնց վճարում չըլլար։ Մնաց որ միեւնոյն ծաղրելի փքութիւնը, մեծուայոյց ու սնամէջ խորագիրներ, սրինգի բանաստեղծութիւններ։ Ճէք չպիտի բանար իսկ այդ կոշտ հաւաքածոն, եթէ հետեւեալ խորագիրը՝ բովանդակութեան գլուխը՝ գրաւած չըլլար իր ուշադրութիւնը.

ԽԶՈՒՄԸ

Քնարերգական քերթուած

ԳՐԵՑ ՏԵՐԿՈՄՍ ԱՄՕՐԻ Տ'ԱՐԺԱՆԹՈՆ

Սապէս կը սկսէր.

ՄԷԿՈՒՆ ՄԸ ՈՐ ՄԵԿՆԵՑԱՒ

Ի՛նչ, առանց հրաժեշտի, ի՛նչ, առանց ետին նայելու։
Ի՛նչ, ոչ իսկ ակնարկ մը լքուած սեմին։
Ի՛նչ...

Երկու հարիւր ոտանաւորներ կը հետեւէին, երկար ու սեղմ, էջերը սեւցնելով ձանձրալից արձակի մը պէս. և ասիկա նախերգանքն էր։ Որպէսզի չխաբուի, Շարլօթի անունը, որ ամէն չորս հինգ տունէն անգամ մը կը կրկնուէր, պէտք եղածին պէս կը լուսաւորէր ընթերցողը։ Ճէք նետեց Հանդէսը՝ թօթուելով ուսերը։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՅՈՒԼԻՍ 19/31, 1896

Քաղաքական կացութիւն

ՑԱՐՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ.

Թէեւ, դրուագաւոր խօսքերով, յոյս կուտայ Ֆրանսայի թէ Ցարը պիտի այցելէ Փարիզ Սեպտ.ի դէպ ի կիսուն։ Հեռագրական Գործակալութիւնք Թէեւ էն աւելի յառաջ անցեր էին՝ իբրեւ վերջնապէս որոշուած ծանուցանելով այս այցելութիւնն։ Անշուշտ ուրիշ աւուր Թուով Փարիզէ քաշուած հեռագրեր, ռուսական արժանահաւատ տեղեկութեանց յենլով, կ'ըսեն թէ Ցարին Ֆրանսա երթալ կամ չերթալը տակաւին քննութեան ներքեւ է։ Երբ յուսացուած որ Ցարն և Ցարուհին Վիեննա պիտի երթան, ֆրանսական ներկայացուցիչք ի Բեդերսպուրկ ջանանէին եղան Ռուսիոյ արտաքին պաշտօնարանն և Արքունիքն համոզելու թէ ո՛րքան Նպաստաւոր տպաւորութիւն պիտի ընէր Ցարին այցելութիւնն ի Ֆրանսա։ Բայց վերջնական պատասխան չտրուեցաւ անոնց։ Գրեթէ ամեն բան կախում ունի կայսրուհւոյն առողջութենէն, հանգստեան և յարմարութենէն, զի շատ հաւանական է որ՝ կ'ըսեն՝ Եւրոպիոյ մայրաքաղաքները մի առ մի պտտիլ չուզէ. մանաւանդ որ եթէ անգամ մը Փարիզ երթան՝ յոգնութեանց վերջը չի գար Ցարին ու Ցարուհւոյն համար։ Հիմա կ'ըսեն թէ Նոյնին վեհափառութիւնք մի քանի օր Վէհ. Վիքդորիա Թագուհւոյն հետ պիտի ըլլան Ուայդ կղզին Մանչի ծովուն մէջ (որուն Անգլիացիք «Անգլիական Ջրանց» անունը կուտան ինքնահաւանաբար), և յետոյ կայսերական զբօսանաւով ֆրանսական ծովեզերքը պիտի այցելեն։ Կայսրուհին երբ մանուկ էր՝ իւր մօր՝ Վիքդորիա Թագուհւոյն աղջկան Ալիս իշխանուհւոյն հետ Պեօզանվալ գնաց։ Իւր մայրը և անոր մահէն ետքն իւր հայրը իւր բոլոր աղջիկները քանի մը շաբաթ Նորմանտիոյ եզերքը տարաւ, ի Թրուվիլ (Ֆրանսա)։ Հետեւապէս, Ցարուհին արդէն կը ճանչէ Ֆրանսայի ծովեզերքին այս մասը։ Բայց թէ Ֆրանսայի մէջ աւելի երկար պտոյտ մը պիտի ընե՞ն՝ պարագաները գիտեն։ Սեղանաւորական տուները չեշտեցին Ցարին և Ցարուհւոյն ուղեւորութեան վրայ, յաջողցնելու համար ռուսական 400 միլիոնի փոխառութեան ստորագրումը Ֆրանսայի մէջ։ Իրենց նպատակին հասած կրնան համարուիլ, եթէ հաւատ ընծայենք երեկի հեռագրերուն, որք նոր փոխառութեան բաղմապատիկ ստորագրումը կը ծանուցանէին։

ԱՒՍՏՐԻԱ.—Աւստրիոյ Արքունիքին մէջ Ցարին ու Ցարուհւոյն այցելութիւնը բաւական մեծ պատրաստութիւն և մտահոգութիւն պատճառեց։ Ելիզապէթ կայսրուհին կը դժկամակի մեծահանդէս արարողութիւններու և ցոյցերու մասնակցիլ, զի կը սիրէ քաշուած ապրիլ։ Ֆրանց Եոզէֆ կայսրն ալ կը բաղձայ ամեն բան ընել Ցարն ու Ցարուհին վայելչապէս մեծարելու համար։ Մեծամեծ պատրաստութիւնք եղած են Վիեննայի կայսերական պալատան մէջ և Շէօնպրունի պալատան մէջ միանգամայն, օդին համեմատ միոյն կամ միւսին մէջ բնակեցնելու համար օգոստափառ հիւրերը. զի երբ օդը գեղեցիկ ըլլայ, Շէօնպրուն շատ աւելի զուարճալի վայր է։ Երբ վեհապետ մը կամ կայսերազուն մը այցելէ Վիեննա, սովորութիւն է կառքով պտոյտներ ընել տալ անոր Շէօնպրունի, կամ Լաքսենպուրկի և կամ երկուքին միանգամայն գեղեցիկ պարտէզներուն մէջ, պալատական չքեղ կառքերու շարքով մը. զի աւստրեան արքունեաց պարծանքն այս է որ պալատական 24 կառքերն իրենց ամեն մանրամասնութեամբ այնքան յար և նման են իրարու որ միակ տարբերութիւնը կառավարներուն աչքին գոյնին վրայ կրնայ ըլլալ։ Որովհետեւ Խտիւ Իսմայիլ փաշայի համար պատմուած էր թէ մեծամեծ ծախքեր ընելով հանդերձ չէր կրցած բոլորովին յար և նման չորս զոյգ ձի գտնել, Աւստրիոյ Արքունեաց 24 կառքերուն համար այս զրուցուած պարագան իրօք ուշադրաւ բան մը պէտք է ըլլայ։ Ժողովուրդն այս հանդիսաւոր պտոյտին հաճոյից մասնակից կ'ըլլայ. զի վերոգրեալ Շէօնպրունի և Լաքսենպուրկի արքայական պարտէզները միշտ բաց են։ Բայց Ելիզապէթ կայսրուհին՝ իւր առանձնասէր բնութեան պատճառաւ՝ չի բաղձար Ռուսիոյ երիտասարդ կայսրուհւոյն հետ այնպիսի հանդիսաւոր պտոյտ մ'ընել այնքան մեծ բաղմութեանց առջեւ, Հետեւապէս, որոշուեցաւ որ հանդէսը տեղի ունենայ Լէյնցի գեղջին յարակից «եղջերուներու—պարտէզին» մէջ, որ քանի տարիէ հետէ շինուած է, և ցարդ ո՛չ մէկ օտարական երբեք ոտք կոխած է հոն։ Կայսրուհին այս գեղջին մէջ հացկերոյթ պիտի տայ ի պատիւ Ցարին ու Ցարուհւոյն։

ՊՈՒԼՂԱՐԻԱ.—Սլիվնոյի ասուեղինաց (չայախ) գործարանք քանի մը շաբաթ հետէ փակ են, որովհետեւ պուլկար գործարանատէրերն որք երբեմն 42 ղրշ. կուտային որոշեալ չափով ասուեղէն գործուածին համար, մինչեւ 25 ղրուշի իջուցին, և հիմա 20ի իջեցնել կ'ուզեն։ Արհեստաւորներն ալ կ'ըսեն որ 30է պակաս չեն կրնար բանիլ, և այս անհամաձայնութեան բերմամբ գործաւորութիւնք դադրած են. զի թէպէտ ժամանակ մը լոկ ազգասիրական եռանդով Պուլկարք իրենց ազգային «չայախ»ը միայն կը հագնէին, բայց կը տեսնեն որ աւստրեան ապրանքը սակաւագին մրցում կ'ընէ՝ աժանութեան և ձեւի վայելչութեան տեսակէտով, և գործարանատէրք հարկադրուած են ըստ կարի աժան ապրանք հանել։ Կապրովոյի պուլկարական գործարանք աւելի լաւ տեսակ ասուեղէն կը գործեն քան Սլիվնոյինները։

Ի ՃԻՊՐԱԼԹԱՐ այս պահուս կը գտնուին անգլ. 21 զրահաւորք։ Ասոնց կէսը Թանճէ պիտի երթան, միւս կէսը Քատից։

ԻՏԱԼԻՈՅ Ծերակոյտը վաւերացուց Պուլկարիոյ հետ կնքուած առեւտրական առժամեայ կարգադրութիւնն և Զանզիպարի հետ առեւտրական պայմանագիրը։

ԱՆԳԼԻՈՅ Երեսփ. Ժողովը Գ. և վերջին ընթերցումով ընդունեց իռլանտական հողային նոր օրէնքը։

ԼԻԼԻ (Ֆրանսա) քաղաքապետ Տըլոնի պաշտօնանկ եղաւ՝ հոն գումարուած գործաւորական համաժողովին վերաբերեալ դէպքերուն առթիւ։ Ինչպէս յայտնի է, Գերմաններ ևս մասնակցեցան նոյն ժողովին որ բաւական շփոթութիւն յարոյց։

ՍՊԱՆԻԱ.— Արժանթինի մէջ հաստատուած կէս միլիոն Սպանիացիք իրենց մէջ ազգասիրաբար հանգանակութիւն բանալով ութ միլիոն ֆր. կը հաւաքեն, որով Կլասկոյի գործարանի մը 4,500 թոնոնոց սրընթաց զրահաւոր մը ապսպրեցին, որ ըստ պայմանագրութեան 8 ամիսէն պիտի յանձնուի Սպանիոյ կառավարութեան։

ՃԱՐՈՆԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ ի Լոնտոն, հանգանակութիւն բանալով, իբրեւ առաջին գումար Նպաստի՝ 1,000 անգլ. ոսկի ղրկեց Թուրքիոյ անգլ. դեսպանին, վերջին աղէտի ողողումներուն զոհերուն բաշխուելու համար անմիջապէս։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ.— Երբ Պօէրք գերի վարեցին զՏքթ. Ճէյմսըն և զինուորներն Եոհաննէսպուրկի «Բարենորոգման Յանձնախումբին», հազարաւոր հրացանք, զորս այն Յանձնախումբ պատրաստած էր մտադրուած շարժման համար, յանկարծ անհետ եղան։ Շատ բաներ ըրին Պօէրք՝ զանոնք գտնելու համար, բայց չյաջողեցան։ Եոհաննէսպուրկի բնակիչ մը Պերլինէր Թակէպլաթ լրագրին մէջ երեւան կը հանէ այն զէնքերուն ո՛ւր ըլլալը՝ կ'ըսէ թէ Անգլիացիք զանոնք զետեղեցին սնտուկներու մէջ, որոյ ամեն մէկը 25 հրացան կը պարունակէր, յետոյ Եոհաննէսպուրկի ջուրի աւազաններուն պատերուն մէջ հիւսեցին սնտուկներն։ Այն աւազաններն արդէն Անգլիացիք են շահագործողներն, որք կը մատակարարեն Եոհաննէսպուրկ քաղաքին պէտք եղած ջուրը։ Մաքսիմի երեք Թնդանօթ ալ նոյն աւազաններուն պարիսպէն դուրս հողին մէջ թաղուեցան։ Այս լուրերը տուող անձը կը յարէ թէ ինքն իսկ մասնակցեցաւ յիշեալ զէնքերը պահելու գործին։

—Միւս կողմէ, Նորանոր յայտնութիւնք կ'ըլլան՝ ապացուցանող թէ անգլ. ինքնավար Ընկերութիւնն ևս ո՛ և է կերպիւ մասնակից էր Թրանսվալի կառավարութեան դէմ յղացուած այս շարժման։ Բարեյուսոյ Խորհրդարանին կարգած քննիչ մասնախումբն հաստատեց թէ Բարեյուսոյ վարչապետ և Ընկերութեան տնօրէն Սեսիլ Ռոտս տեղեակ էր Ճէյմսընի շարժման, և վերջին վայրկենին արգիլած էր զայն, բայց Ճէյմսըն կամ մտիկ չէր ըրած, և կամ այն համոզումն ունեցած էր թէ Սեսիլ Ռոտս լոկ ձեւի համար կ'արգիլէր զինք վերջին վայրկենին։ Սեսիլ Ռոտս գործէն տեղեկութիւն ունենալէ զատ, 70,000 ոսկիի չափ գումար Ընկերութեան սնտուկէն Եոհաննէսպուրկի Յանձնախմբին տրամադրութեան ներքեւ դրած էր, և ի վերջոյ ինք վճարելով մէջէն ելաւ, որպէս զի Ընկերութիւնը չափէն աւելի չբռնուի գործին, և իւր ինքնավարութեան Հրովարտակն իսկ կորսնցնելու չդատապարտուի։

ՖՐԱՆՍԱ.—Սովորաբար տեղի ունեցող Փարիզեան մենամարտներէն շատ աւելի գերազանց մենամարտ մը անցեալ շաբթու պատահեցաւ մսավաճառի երկու մանչերու միջեւ։ Ասոնք իրենց իւրաքանչիւր վարպետին արժանեաց վրայ ջերմ վիճաբանութիւն մ'ունենալէ յետոյ, որոշեցին խնդիրը րէվոլվէրով կարգադրել և գացին Փարիզի ամրութիւնները։ Րէվոլվէրները գնտակով լեցուցեր էին, բան մը որ անսովոր է՝ կ'ըսեն՝ Փարիզեան մենամարտներուն մէջ, և անանկ երկար բարակ 40—50 ոտքի միջոց չչափեցին։ Երկուց երիտասարդաց մին, Հանրի Պրիւադոլէն, գէշ կերպով վիրաւորուեցաւ ստամոքսէն։ Բայց ֆրանսական ոստիկանութիւնը բարեբախտաբար թոյլ չի տար այսպիսի գործնական մենամարտներու։ Ձեւի համար կամ թատերական մենամարտ որ ըլլայ՝ ինչ և է։ Մսագործի միւս մանչը ձերբակալուեցաւ և իբրեւ մարդասպան պիտի դատուի, եթէ վիրաւորուածը մեռնի։

* * *

Փոխանակ աշակերտաց միտքն օգտակար ծանօթութեանց պաշարներով ճոխացնելու, ֆրանսացի վարժապետ մը իրեն բան գործ ըրած էր անոնց ծնողաց գրպանը թալել։ Ամեն տարի քաղաքային դպրոցներուն մէջ բարի վարք ունեցած կարգ մը աշակերտներ վարժապետի մը հսկողութեան ներքեւ կը ղրկուին գեղեցիկ ամառանոց տեղ մը, ուր բնութեան ուշագրաւ տեսարաններն անոնց կը բացատրուին՝ ընդ մէջ գնտախաղերու։ Այս պարբերաւոր «դպրոցական ուղեւորութեանց» ժամանակը մօտեցած ըլլալով, խարդախ վարժապետ մը ձեռք կը ձգէ ամառնային պտոյտի իրաւունք ստացած աշակերտաց անուան ցուցակն և վկայագիր մը և հաշուեցոյց տետրակ մը ի ձեռին, ծնողներուն կը ներկայանայ իբրեւ Թաղապետական քննիչ, ծանուցանելով թէ իրենց զաւկին ուղեւորութեան առթիւ հինգ ֆրանքի արտակարգ ծախք մը կայ վճարելի։ Շատ մը ծնողներ կը հաւտան, նախ՝ գումարին պզտիկութեան պատճառաւ, և երկրորդ՝ իրենց ծնողական հպարտութիւնը գգուած զգալով. զի իրենց զաւկին ամառնային պտոյտի իրաւունք ստանալը մասնաւոր գոհունակութիւն մը կը պատճառէր իրենց,— որոյ փոխարէն 5 ֆր.ի զոհողութիւնը մեծ բան չէր։ Վարժապետն, այս առաջին յաջողութեամբ քաջալերուած, ներկայացաւ միւս տղոց ծնողներուն որք իրաւունք չեն ստացած պտոյտի, և յանուն քաղաքապետութեան առաջարկեց զանոնք ևս մասնակից ընել երեք շաբթուան զուարճութեան՝ ի փոխարէն 23 ֆր. 60 սանդիմի վճարման։ Այս խաբէութեամբ ալ բաւական յաջողեցաւ ի սկզբան, մինչեւ որ հետաքրքիր մտքի տէր ու քիչ մը ժլատ հայր մը գործը մերձագոյն Թաղապետական պաշտօնարանէն ստուգել ուզեց, որոյ հետեւանքն եղաւ վարժապետին ձերբակալումը։ Ֆրանսական Նոր սերունդին կրթիչն հիմա բանտի մէջ կը խորհրդածէ առաւ-փոխառութեան վտանգաւոր կողմերուն վրայ, և հոն, բանտին մէջ, կը վայելէ նմանօրինակ պատահարներու բերմունքով նոյն տեղը տարուած ֆրանսացի խմբագիրներու հաճելի ընկերակցութիւնը։

ԾԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՑԱՐՆ Ի ԼՈՆՏՈՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 30 Յուլիս.— Ստուգուեցաւ որ Ցարն և Ցարուհին ի մօտոյ պիտի այցելեն Լոնտոն։

ՓԱՐԻԶ.—Իտալեան դեսպանը պաշտօնապէս հերքեց այն զրոյց թէ իտալեան Թորփիլանաւ մը գաղտնապէս Թունիսի կողմերը գացեր է ի քննութիւն։

ՉԻՖՈՒ.—75 գերման սպայ և նաւազ խեղդուեցան Իլթիս պետական նաւուն հետ Չիֆուի չինական ջուրերուն մէջ։

ՀՌՈՄ.— Պանքա Ռոմանայի նախկին տնօրէն Թանլոնկօ, որուն դէմ անցեալ տարի մեծ դատ մը բացուած էր, այս առաւօտ մեռաւ՝ ծերութեան և կրած յուզումներուն հետեւանօք։

—Ումպերդօ Թագաւոր հեռագրաւ ցաւակցեցաւ Վիլհէլմ Կայսեր՝ Իլթիս մարտանաւուն ընկղմելուն առթիւ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Պիզմարք ետ կեցաւ Քիսինկէնի ջերմուկներն իւր տարեկան այցելութենէն։

—Քիլ մօտ 53 գերման մարտանաւք ռազմափորձեր պիտի կատարեն, և յետոյ պատերազմական կարգաւ պիտի անցնին նոր բացուած ջրանցքէն։

ՄՈՆՐԷԱԼ (Քանատա).—Բուռն հրդեհ մը մոխիր դարձուց 1897ի Արուեստահանդէսին համար կառուցուող շէնքերը։

ՖԻՒՆՖ-ՔԻՐԽԷՆ (Աւստրիա).— Տեղւոյս հրանիւթոց մեծ գործարաններէն մին հրոյ ճարակ եղաւ արկածի հետեւանօք։ Քանի մը գործաւորք մեռան, 100ի չափ ալ վիրաւորուեցան, ընդ որս քաղաքապետն որ օգնութեան փութացած էր։

ՄԱՍԻՍ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ութերորդ Թիւը պիտի հրատարակուի վաղը, հետեւեալ բովանդակութեամբ և Արմաշու Դպրեվանուց Միաբանութեան խմբագրութեամբ.

Սրբագրութիւններ մեր նախնի Աստուածաշունչին վրայ	Ե. Վ. ԴՈՒՐԵԱՆ
Ծաղու Աւետարան	ՍՄԲԱՏ Վ.
Տօնական	ՄՈՒՇԵՂ Վ.
Միաբանութիւն	ԽՈՍՐՈՎ Վ.
Բեմը	ԲԱԲԳԷՆ Վ.
Նախնական ժամերգութիւն	ԶԱՒԷՆ Վ.
Քաղուածք	ԿԻՒՑՕ

Ազգային և Քաղաքական լուրեր

Գին 40 փարա

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Արմաշու Դպրեվանուց վերատեսուչ Գեր. Մաղաքիա եպիսկոպոս Օրմանեան, ընկերակցութեամբ Մասիսի կրօնաթերթի խմբագիրներէն Տ. Մաշթոց վարդապետի, երէկ իրիկուն մայրաքաղաքս եկաւ՝ Դպրեվանուց վերաբերեալ գործերու պատճառաւ։

Բարիզէն կը հաղորդեն մեզ թէ Տօքթ. Լեւոն Գարագոշ բժշկական համալսարանի քննութիւնն յաջողապէս աւարտելով, Բէկիքրօնութիւնն եւ տուեր ու տոքթորութեան վկայական ստացեր է։

Երիտասարդ բժիշկը առժամապէս Բարիզ կը մնայ, հիւանդանոցներու մէջ գործնական վարժութիւն ստանալու համար։

Ներքին լուրեր

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ կարօտելոց համար հաւաքուելիք ու բաշխուելիք Նպաստներու՝ Տիարպէքիրի Նահանգին յատկացուած մասին պաշտօնեայ կարգուած էր Պետական Խորհրդոյ անդամներէն Սամի պէյ, սակայն Ն. Վսեմութիւն Խարբերդ ղրկուած ըլլալով, կայս. Իրատէ մը հրամայեց այդ գործը յանձնել Տիարպէքիրի կուսակալ Էնիս փաշայի։

ՄՕՌԱԹՕՌԻՈՒՄ. — Մոնիթէօռ կ'իմանայ թէ Կրէտէ կղզւոյն մէջ առեւտրական գործառնութիւնները դիւրացնելու համար երեք ամսուան Մօռաթօռիօմ տրուած է վաճառականաց։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնը, կրաէ Սոդահ, գրեց Հալէպի կուսակալութեան թէ ռուսական հպատակաց վճարելի դրամական հատուցման ի հաշիւ վերջին մասնաճարին՝ 75,000 ոսկւոյ վճարումը յանձնուած է նոյն կուսակալութեան և թէ պէտք է ժամ առաջ հատուցանել այդ գումարը։

Պ. ՆԵԼԻՏՕՖ.—Ռուսական դեսպան Պ. Նելիտօֆ, որ Ռուսիայէն Բարլսպատ գացած էր, Վիեննա ժամներ է ամսոյս 15 ին։

ՄԱՔՍԱՑԻՆ գործառնութիւնները քննելու համար կայս. Իրատէի մը համաձայն կազմեալ յանձնաժողովն երէկ ալ ի նիստ գումարեցաւ նախագահութեամբ Կրթական նախարար Վսեմ. Զիւհտի փաշայի։ Յանձնաժողովը խորհրդակցութիւններ կատարեց այն միջոցներուն վրայ, որք ձեռք պիտի առնուին՝ Պոլսոյ և մանաւանդ օտար ապրանաց մաքսատան մէջ գործուած անկանոնութիւնները արգիլելու համար։ Յանձնաժողովը նաեւ քննեց օտար ապրանաց մաքսատան ելմտական անցեալ 1311 տարուան Սեպտեմբեր և Հոկտեմբեր ամիսներու հաշուոյ տումարներն և անոնց մէջ հարիւրէ աւելի եղծուածներ տեսնելով, այդ առթիւ ևս խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ ԲԱՆՏԵՐԸ. — Պետական Խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, Տրապիզոնի Նահանգին բանտերուն պահապանաց թիւը 65էն 95ի պիտի բարձրանայ և առ այդ հարկ եղած 15,000 ղրուշը պիտի անցուի 1311 տարւոյ ելմտացոյցին յաւելուածական ծախուց գլուխին մէջ։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ Նախարարութիւնը կրկին անգամ խնդրեց Բ. Դուռնէն որ նահանգաց մէջ իր հասոյթներն իր պաշտօնէից յանձնուելով ուղղակի իրեն ղրկուին։ Բ. Դուռը այդ մասին հարկ եղած հրամանները տուաւ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ դեսպան Պ. Ա. Թըրըլ առջի գիշերը սեղան մը տուաւ ի պատիւ Միս Քլարա Պարթընի և դեսպանատան պաշտօնէից ու քարտուղարաց։

Պ. ՀԷՆՐԻ ԼՕՆԿՎՈՐԹ, Տրապիզոնի անգլիական հիւպատոսը, առջի օրը մայրաքաղաքս հասաւ և շուտով Անգլիա պիտի երթայ, իր արձակուրդը անցընելու։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց Նախարարութեան յանձնաժողովն, որ գացած էր կատարելու Էսկիշէհր-Գոնիայի երկաթուղւոյ գծին առժամեայ ընդունելութիւնը, մայրաքաղաքս դարձաւ։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանի քաղաքային ճիւղին բարձրագոյն դասարանի ուսանողներէն Չէքի Զիւա, Թալհա Եուսուֆ, Հասան Սիւլէյման, Քիրեաքօ Ջէմբէ, Րէսիդ Թաշխին, Հրանտ Չալեան և Արտաշէս Շաքարեան էֆէնտիները երէկ տուին իրենց Բէկլի քննութիւններն և վկայական ստանալու արժանի դատուեցան։

ՄԻՐԶԱ ԷՍԱՏՈՒԼԼԱՀ ԽԱՆ, մայրաքաղաքիս պարսկական Նախորդ դեսպանն և արդի դեսպանին եղբայրը, Ֆարիս նահանգին կուսակալ անուանուեր է։

ԴԱՍԹԷՄՈՒՆԻԻ կուսակալութեան հեռագրաւ հրաման տրուեցաւ կանոնաւոր կերպով վճարել ամսաթոշակներն ու ճամբու ծախքերը Տօքթ. Ֆոն Տիւրինկի ու իրեն ընկերացող բժշկաց, որք հոն ղրկուեցան գաղղիական ախտին ճարակումն արգիլելու և բոլորովին անհետացնելու մասին հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելու համար։

ԹՈՐՓԻԼԱՆԱՒԵՐ.—Չորս Թորփիլանաւեր, որք Թէրսանէի մէջ կապառազինուին, ի մօտոյ ճամբայ պիտի ելլեն դէպի Միջերկրական։

ՎԱՐԱԲԵԿ ատենի պատժական ճիւղին նախագահ Շէվգը պէյ ինչպէս Նաեւ Հագգը պէյ ու Մալիք էֆէնտի, որք Պէյրութ ժամներ էին, այդ տեղէն ճամբայ ելեր են Դամասկոս երթալու համար։

ԱՅՏԸՆԻ նահանգին կուսակալ Բարձր. Քեամիլ փաշա, որ Չէշմէ գացած էր, Իզմիր վերադարձեր է։

Պ. Կ. ՕՊՈՒԱՆՕ, Օսմ. Պանքային ընդհանուր տնօրէնի օգնական, ի մօտոյ պիտի ամուսնանայ նոյն պանքային նախկին տնօրէն վախճանեալ Պ. Տըլօյի աղջկանը հետ։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ դեսպանատան զինուորական կցորդ գնդապետ Պ. Թրոմպի, որ իր կառավարութեան կողմէ Եգիպտոսի ներսերը ղրկուած էր, Գահիրէ ժամներ է մայրաքաղաքս դառնալու համար, սակայն իր կառավարութեան մէկ նոր հրամանին վրայ, պատրաստութիւն կը տեսնէ նորէն Եգիպտոսի ներսերը երթալու համար։

ՍԸՎԱԶԻ քաղաքին մօտ Բէձէր անուն տեղը մետաքսի, կերպասի և այլ այդ կարգի նիւթերու պատրաստութեան յատուկ գործարան մը պիտի հաստատուի, որուն համար օտար երկիրներէ բերուելիք մեքենաներն ու գործիները մաքսատուրքէ զերծ պիտի մնան, ի հարկին օսմանեան անուամբ ընկերութիւն մը պիտի կազմուի և զուտ հասոյթէն հարիւրին երկուքը Սըվազի Թաղապետութեան պիտի յատկացուի։

ՆԱԼՕՎԱՅԻ ԴԷՊՔԸ.— Երէկ ծանուցուեցաւ թէ Նալօվայի դէպքին հեղինակներէն չորս աւազակներ ձերբակալուած են Իզմիթի մօտ։ Ասոնց վրայէն 1200 է աւելի ոսկի գտնուեր է։ Քննութիւն կատարուելով նոյնպէս 2000 ոսկիէ աւելի գումար մը գտնուեր է լեռներու մէջ պահուած տեղէ մը։ Իքտամ կ'իմանայ թէ ասոնք հարցաքննուելով խոստովաներ են իրենց գործած ոճիրը, ըսելով որ զիրենք թելադրողն էր նոյն դէպքին հեղինակներէն Քիրօ անուն անձ մը, որ անցեալները ձերբակալուեցաւ։ Այդ չորսն Եանեացի յոյներ են։

ՊԷԼՃԻՔԱՅԻ Բաէտի Մէնէպալ Լիէժուա դրամատունը գներ է Իզմիրի ջուրերու օսմանեան ընկերութեան միացած արժէթուղթերն և այդպէս մասնակցեր է նոյն ընկերութեան։ Դրամատան տնօրէնն ու պաշտօնեաները երկուքը վարչական ժողովին անդամ կարգուեր են։ Ջուրի ճամբաներուն շինութիւնք փութով առաջ կը տարուին և մինչեւ յառաջիկայ տարի ջուրերու բաշխումը պիտի սկսի։

ՔԱՐԱՓՆԵՐՈՒ սակացոյցին խնդրոյն նկատմամբ՝ յանձնաժողովոյ անդամոց միջեւ համաձայնութիւն մը գոյացնելու համար անգլիական հիւպատոսարանին մէջ գումարուող մասնաժողովոյ խորհրդակցութիւնք չեն կրցած վերջնական հանգամանք մը ստանալ։ Ասկից վերջը տեղի ունենալիք գումարմանց մէջ ալ չյուսացուիր որ գործնական արդիւնք մը ձեռք բերուի։

ԿԻՄԻՒՇԽԱՆԷԻ նախորդ կառավարիչ Ահմէտ Շէվգը պէյի 2,250 ղրշ. ամսական յատկացուեցաւ՝ իբրեւ անպաշտօն վճարելի թոշակ։

ԾՈՎԱՅԻՆ Նախարարութիւնը գնեց Պարժնաթը շոգենաւն, որ Թէրսանէի առջեւ խրելէ յետոյ Պոլսոյ Նաւահանգիստը ժամանած ու նաւարան մտած էր Նորոգուելու համար։ Այդ շոգենաւը կոչուած է Էօերը Ծեֆէր։

ՓՈԹՈՐԻԿ. — Այտընէն կը գրեն թէ երեքշաբթի օրը սաստիկ փոթորիկ մը ծագեր է անձրեւով ու կարկուտով խառն։ Մարդ մը մեռեր է կայծակնահար։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն թէ Աթէնքի բարձրագոյն դատարանին փոխ-նախագահ Պ. Տիժէնիս հոն ժամներ և քննութեան ձեռնարկեր է՝ տեղւոյն հելլենական հիւպատոսարանի դատարանին գործառնութեանց նկատմամբ։

—Ծաղկախտը կը շարունակէ Իզմիրի մէջ և մանաւանդ տղաքներ զոհ կ'երթան։ Յուլիս 12էն 20 (Ն. Տ.) 14 մահեր պատահեր են։ Յուլիսի սկիզբէն ի վեր (Ն. Տ.) ծաղկախտէ մեռնողներու թիւը 24ի կը հասնի։

—Այտընի երկաթուղւոյն հասոյթը Յուլիս 11էն 18 (Ն. Տ.) եղաւ 718,029 ղրուշ։ Անցեալ տարի նոյն միջոցին եղած էր 834,108 ղրուշ։

ԵՂԵՌՆԱԳՈՅՏ ատեանն երէկ դատեց Պէքիր անուն մարդ մը, որ անցեալ տարի Էյուպի կողմը ծխախոտի մաքսանենգ Մէհմէտը կռուոյ մը պահուն սպաննած ըլլալուն համար ամբաստանուած էր։ Դատարանը նկատելով որ Պէքիր անձնապաշտպանութեան համար գործած է այդ սպանութիւնը, դատապարտեց զայն երկու տարուան բանտարկութեան և հինգ տարի ոստիկանական հսկողութեան տակ մնալու։

ՀԱՅՐԱՍՊԱՆ.—Վերջերս Գահիրէի մէջ բնիկ տղայ մը ուրիշ տղու մը ընկերակցութեամբ իր հայրը թունաւորեր է, անոր կերակուրին մէջ թոյն խառնելով։ Ոստիկանութեան բժիշկը դիակը քննելով հաստատեր է թէ թունաւորուած էր։ Հայրասպանն ու իր ընկերը ձերբակալուեր են։

Կ'երեւի թէ այդ ընկերը տղան համոզած էր հայրասպան ըլլալու՝ հօրը երկու հարիւր ոսկին ժառանգելու համար։

ՅԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ.—Երէկ Գասըմ Փաշայի կողմը Գարսըլը Մուսթաֆա անուն ծերունի մը յանկարծամահ եղաւ՝ սրտի կաթուածէ։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.—Կազէթ Մէտիքալ տ'Օռիան հետեւեալ մանրամասնութիւնը կը հաղորդէ Մայիս ամսուն մայրաքաղաքիս ու արուարձանաց մէջ պատահած մահերուն վրայ.

Հիւանդութիւն	Իսլամ	Քրիստ.	Հրեայ	Գում.
Հարսանիթ	9	9	1	19
Կարմրախտ	1	1	—	2
Կեղծմաշկ	14	7	2	23
Ծաղկախտ	14	8	1	23
Ժանտատենդ	16	8	—	24
Ծննդաբերութեան ժանտատենդ	3	1	—	4
Հիւծախտ	135	54	6	195
Շնչառութեան գործարանաց հիւանդութիւն	162	100	21	283
Որովայնի գործարանաց հիւնդ.	72	49	8	129
Ուղեղային հիւն.	45	55	7	107
Արկածք	15	13	3	31
Գումար	486	305	49	840

ԽՈԼԵՐԱ.—Երեքշաբթի օրն Աղեքսանդրիոյ մէջ խոլերաէ 2 դէպքեր ու 2 մահեր պատահեցան։ Գահիրէի մէջ՝ 3 մահ։ Ուրիշ տեղերու մէջ՝ 130 դէպք, 107 մահ։

ՀՐԴԵՀ.—Առջի օրը ժամ 6½ին հրդեհ ծագեցաւ Տատեան Յովհաննէս պէյի ագարակին շէնքէն։ Այդ ագարակ Այաստեֆանոսէն երկու քիլօմէթր հեռուն կը գտնուի։ Թէ՛ այդ շէնքն և թէ ամբարուած հունձքերը մոխիր դարձան։ Նոյնպէս այրեցան բաւական Թուով հաւեր։ Կ'ըսուի թէ հրդեհը յառաջ եկած էր յարդերու վրայ ձգուած վառած սիկառէթէ մը։ Եղած վնասը 4000 ոսկիէ աւելի կը հաշուի։

ՍԻՐԱՅԻՆ ՏՌԱՄ. — Իզմիրի Թէքէլիք Թաղին մէջ անցեալ գիշեր ոճիր մը գործուեր է, որ հետեւանք էր սիրային հակառակութեան մը։ Սթրաթի Հարճօ անուն մարդ մը գեղանի օրիորդի մը շնորհները կը վայելէ եղեր, սակայն քիչ յետոյ ուրիշ մ'՝ Քօսթի Սամոլայեա մասնակից եղեր այդ շնորհներուն։ Սթրաթի որոշեր է վրէժխնդիր ըլլալ. Նոյն օրը սրճարան մը նստած պահուն տեսեր է իր անհաւատարիմ սիրուհին որ իր հակառակորդին հետ կանցնէր թեւ թեւի։ Սթրաթի մէկ ոստումով անոնց մօտեցեր և խոշոր դաշոյն մը քաշելով երկու անգամ մխեր է Քօսթիի կուրծքը։ Այս վերջինը մեռեր է. իսկ աղջիկը ապաստաներ է մօտակայ տուն մը։ Սթրաթի այդ ոճիրը գործելէ յետոյ դաշոյն ի ձեռին փախեր է՝ վիրաւորելով երեք ուրիշ անձեր, որք զինքը բռնել ուզած էին։

ԱՐԿԱԾ. — Առջի օրը Պէշիքթաշի մէջ կառք մը կոխոտեց ութսունամեայ խալամ մը, որ մարմնոյն այլ և այլ մասերէն վիրաւորուեցաւ։ Այդ ծերունին երեկ մեռաւ իր առած վէրքերէն։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մնակեան Թատերախումբին ամառնային ներկայացումները այս տարի սովորականէն քիչ մը ուշ սկսան ի Նշան-Թաշ, բայց առաջին իրիկունէն—անցեալ կիրակի—այնքան ջերմ ընդունելութիւն գտան որ հասարակութիւնը կարծես լրացունել կուզէր այդ յապաղման Թողած պակասը։ Օսմա Թատրոնը «ասեղ ձգելու տեղ չի կար» ըսուելու չափ լեցուն էր, թէեւ շատ հին խաղ մը կը ներկայացուէր։ Կը լսենք թէ Մնակեան էֆէնտի կը պատրաստուի բարեփոխել իր խաղացուցակը, տեղական բարքերէ ու ընտանեկան կեանքէ առնուած քանի մը դրամներով ճոխացնելով զայն, ինչ որ մեծապէս պիտի գնահատուի։

* * *

Թովմաս էֆէնտի Ֆասուլեաճեան՝ վաղածանօթ դերասանապետը, որ իբր երեք տարիէ հետէ բացակայ կը գտնուէր, Պուլկարիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ շրջուն խումբեր կազմելով ու ներկայացումներ տալով որոնք շատ յաջող անցած ու ջերմ ընդունելութիւն գտած են, նախընթաց օր մայրաքաղաքս դարձաւ։

* * *

Պ. Լապրունի իտալական օբերէթի խումբը, Փոնգօրտիայի ամառնային Թատրոնին մէջ, այս գիշերուան համար չքեղ ներկայացում մը կազմակերպած է ի նպաստ տիկին Լիւչիանի Քասթէլլանօֆ. պիտի ներկայացուին՝ Cavalleria rusticana, Մասքանիի հրաշակերտը, և La rondinella։

ԱԶԴ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Անատօլուի երկաթուղեաց տնօրէնութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել թէ Էսկիշէհր-Գոնիայի գծին վեցերորդ ու վերջին մասն՝ Իլկինէն Գոնիա՝ պիտի շահագործուի Յուլիս 17/29էն սկսեալ։

Հետեւեալ կառախումբերը ամեն օր պիտի երթեւեկեն։

Խառն կառախումբ թիւ 222 Էսկիշէհրէն-Գոնիա

Էսկիշէհր	Մեկնում ժ.	11	Առտու
Իլկին	»	» 9.28	Իրիկուն
Գատըն խան	»	» 10.22	»
Սէրայ Ինի	»	» 11.16	»
Մէյտան	»	» 11.54	»
Բունար Պաշը	»	» 12.58	»
Գոնիա	Ժամանում	» 1.34	»

Խառն կառախումբ թիւ 221 Գոնիայէն-Էսկիշէհր

Գոնիա	Մեկնում ժ.	9.45	Առտու
Բունար Պաշը	»	» 10.27	»
Մէյտան	»	» 11.31	»
Սէրայ Ինի	»	» 12.10	»
Գատըն խան	»	» 1	»
Իլկին	»	» 1.58	»
Էսկիշէհր	Ժամանում	» 12.14	Իրիկուն

Նոյն օրը պիտի սկսին ընդունելութիւնք մեծ և փոքր արագութեամբ վաճառքներու, կարասիներու, ողջ անասնոց և այլն՝ նոր գծին վրայ գտնուած կայաններուն համար։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Հայտար Փաշա, 17/29 Յուլիս 1896

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Գանտիաի (Կրէտէ) կառավարիչ անուանեցաւ տեղւոյն զինուորական հրամանատար Միրլիվա Զիւհտի փաշա, պահելով հանդերձ հրամանատարութեան պաշտօնը։

Կինճ գաւառին (Պիթլիս) կառավարիչ անուանեցաւ Իբէքի նախկին կառավարիչ Օսման էֆէնտի։

Հէքքեարի գաւառին կառավարիչ անուանեցաւ Իսքէնտէրուն գաւառակին գայմագամ Զիհա պէյ։

Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ Պերլինի օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղար Յուսաֆ պէյի։

Բերայի նախնական դատարանի Հուգուգի երկրորդ ճիւղին նախագահ անուանեցաւ Պոլսոյ առեւտրական ծովային դատարանին անդամներէն Քեազիմ էֆէնտի։

Պոլսոյ առեւտրական ծովային դատարանին անդամ անուանեցաւ Պոլսոյ վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազի օգնականներէն Ճէլալ պէյ։

Պոլսոյ վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Սկիւտարի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Ալի Րիզա էֆէնտի, որուն յաջորդեց Իրաւագիտական վարժարանի նախկին շրջանաւարտներէն Ճէվտէտ էֆէնտի։

Միրլիվայութեան աստիճան տրուեցաւ Սպարապետի Դրան հեծելազօրաց առաջին ճիւղին տնօրէնի օգնական գնդապետ Իզզէթ պէյի։

Սէլանիկի նահանգին ոստիկան-զինուորաց գունդին հրամանատար անուանեցաւ Գոսովայի նահանգին ոստիկան-զինուորաց գունդին հրամանատար Ակեահ փաշա։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Պերլինի օսմանեան դեսպանատան երրորդ քարտուղար Մէհմէտ Րէֆիգ պէյի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ

Հետեւեալ Պաշտօնական Զեկուցումները հաղորդուած են ի հրատարակութիւն.

«Երզնկայի դաշտէն անցնող Եփրատ գետը յորդելով թումբերը կործաներ և չուրջը գտնուած ինը կտոր գիւղերու հունձքերը ոչնչացուցեր և տուները փլցուցեր է։ Այդ գիւղերու իմամներն ու մուխթարները Երզնկայէն հեռագիր մը ուղղելով այդ արկածը ծանուցած և միանգամայն յայտարարած են թէ զրկուած են ապրուստի միջոցներէ։ Այդ հեռագիր մատուցուած է Վեհ. Սուլթանին։ Կայս. պալատան առաջին քարտուղարը Բ. Դրան հաղորդած է կայս. Իրատէ մը, որ կը հրամայէ տեղւոյն մէջ յանձնաժողով մը կազմելով հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուլ այդ ժողովրդեան պէտքերը հոգալու համար. Բ. Դուռն ալ փութով հարկ եղածն ի գործ դնէ՝ կործանած թումբերու շինութեան ծախքը հայթայթելու և անմիջապէս նորոգութեան ու շինութեան ձեռնարկելու համար և թէ առ այդ տրուելիք որոշումները մէկ երկու օրէն կը մատուցուին յատս կայս. գահոյից։ Կայս. պալատան առաջին քարտուղարը ծանուցած է միանգամայն թէ Վեհ. Սուլթանն Իր աշխարհածանօթ գթութեամբ և անսպառ շնորհներէն պիտի բարեհաճի երկու հազար ոսկի շնորհել՝ այդ ողողումներէն վնասելոց ի նպաստ։ Բ. Դուռը նահանգին հետ բանակցելով հարկ եղածն ի գործ դնելու վրայ է։

«Մեր Օգոստափառ և գթառատ Վեհապետին կայսերական շնորհներն անսահման են և երախտագիտութեամբ կը տեսնուի թէ ուր որ արկած մը պատահի, անմիջապէս դարման կը հասցնէ՝ վնասեալներու և կարօտեալներու վիճակը բարւոքելու համար։ Այդ ողողումներէն արկածելոց համար եղած այս շնորհն ալ Վեհ. Սուլթանի անբաւ գթութեան արդիւնքներէն մին է. ուստի այս առթիւ եւս բարեմաղթութիւններ եղած են Ն. Վեհափառութեան համար»։

—«Պարսկական կառավարութիւնը [illegible] պատուանշանի չորրորդ աստիճանը նուիրեց Բեղերսպուրկի օսմանեան դեսպանատան երրորդ քարտուղար Սիւլէյման պէյի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնեց այդ պատուանշանի գործածութիւնը»։

—«Պօնեաի կուսակալութիւնը հեռագրած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին թէ շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին՝ ամսոյս 16ին տեղի ունեցեր է Պօնեաի երկաթուղւոյն բացման արարողութիւնն և թէ այդ առթիւ բարեմաղթութիւններ եղած են Ն. Վեհափառութեան համար»։

—«Յուլիս 17 թուականաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Խարբերդի, Սըվազի, Պրուսայի, Տիարպեքիրի, Մուսուլի, Վանայ, Ատանայի, Պիթլիսի, Գասթէմունիի, Էնկիւրիի և Էրզրումի նահանգաց մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ»։

ԴԻՒՐԻՆ ԵՂԱՆԱԿ
Ֆրանսերէն ընթերցանութեան եւ զրուցատրութեան
Պատրաստեց
Յ. Թ. ՀԻՆԴԼԵԱՆ

Դպրոցական յառաջիկայ վերամուտին առթիւ Ցարգոյ տեսուչներու եւ դաստիարակներու ուշադրութեան ու քննութեան կը յանձնուի այս նոր քերական-ընթերցարանը՝ որ մանկավարժական ընտրելագոյն մեթոտով կը սորվեցնէ Ֆրանսերէն ընթերցանութիւն։

Բայց ինչ որ մասնաւոր առաւելութիւն մը կուտայ այս նոր երկասիրութեան, սա է թէ՝ տղայն A, B, Cէն ճանչցած օրէն՝ իրազննական (Կուէնեան) մեթոտով պիտի վարժուի նաեւ զրուցատրութեան։

586 ԳԻՆ 2 ՂՐՈՒՇ 2—15

ԻԶՄԻՐԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ

Այն օրէն ի վեր ուր Մամուրեան իր հրաժարականը տուաւ և բոլորովին քաշուեցաւ տեսչութեան պաշտօնէն, մեր վարժարանները ինկան այն աստիճան յոռի վիճակի մէջ, որմէ աւելի գէշը չի կրնար ըլլալ։ Իրարու յաջորդող անճարակ և անկարող տեսչութիւնք բոլորովին հիմնայատակ ըրին այն շէնքը որ կը խոստանար և որուն տարուէ տարի տուած շրջանաւարտները բաւականին գոհացուցիչ կը համարուէին։ Այսօր Ճորդյալէս անկեալ վիճակ մ'ունի։ Առաջին օրինակը տալու համար թէ բարոյապէս ինկած է, բաւ է թէ օտար վարժարաններու մէջ կը գտնուին այնքան հայ աշակերտներ որ Մամուրեանի օրերու գտնուածներուն հետ անկարելի է բաղդատել։ Մխիթարեանց վարժարանին մէջ ուր երբեմն 3-4 աշակերտ հազիւ կը լինէր միայն, այսօր 30ը անցած է։

Իրարու յաջորդող վարչութիւնները մեծ բաժին մ'ունին այս վիճակին պատասխանատուութեան մէջ, որոյ մասին շարունակաբար յեղյեղած եմ Արեւելքի մէջ։

Այս տարուան հարցաքննութեանց մի քանի առարկաներու ներկայ գտնուելով, փոքր ի շատէ կրնամ գաղափար մը տալ վարժարանաց ընթացքին վրայ, բայց նախ քան զայս կուզեմ տեսչին, դասատուաց և աշակերտաց ընթացքի մասին խօսիլ։

Այսօր վարժարանին մէջ երկու կուսակցութիւն կայ (ցարդ առաջին անգամն ըլլալով). դասատուաց մեծ մասը տեսչին դէմ է և տեսուչն որ կեանքին մէջ տեսչութիւն չըրած լինելուն համար այժմ այդ պաշտօնին հասած ըլլալուն քէֆը կ'ուզէ ընել, այնպիսի տնօրինութիւններ սկսած է ի գործ դնել որ մեր հին տիրացուներու ժամանակ հազիւ կրնային ըլլալ. օրինակի համար միշտ և ամեն ժամանակ հանդիսականաց և աշակերտներու դէմ ստորնացնել, մէկ կամ միւս դասատուն բամբասել և այլն։ Աւելի զարմանալին կայ. մեր Պ. տեսուչն սկսած է նոր մեթոտ մը գործածել, այսինքն ամեն դասարանի մէջ հսկող աշակերտ մ'ունենալ, որ պարտաւոր լինի դասատուաց և աշակերտաց նկատմամբ տեսած ու չտեսածը խօսիլ։ Ահա նորութիւն մը որ թերեւս մանկավարժներու գործին յարմարի։ Այս և ասոնց նման ինձ պատմուած շատ մը դէպքեր կան զորս զանց կ'ընեմ հոս արտագրել։

Տեսչին անկարող մ'ըլլալը բացայայտ կ'երեւի իր աւանդած դասերու անգոհացուցիչ վիճակէն, իր սարսափելի սխալ ու տառասխալներով գրած նամակներէն զորս ձեռքի տակ ունինք։

Աւանդուած առարկաներու մասին խօսելով, Մեսրոպեան վեցերորդ դասարանի ֆրանսերէնը խիստ անգոհացուցիչ գտայ և դիտողութիւն ըրի թէ այդ աշակերտներ՝ առանց կարենալ հասկնալու Կրաժ—ը, ֆրանսացի դասատուի մը յանձնուած են, այնպէս որ դեռ արական իգական կամ գոյական ածականը չեն կրնար որոշել։ Մանկավարժական սկզբանց հակառակ է խամրեցնել այս մանուկներ, մինչեւ որ աշակերտն հայ դասատուէն սկզբնական տարերքը չսորվի սխալ կը լինի զանոնք ֆրանսացի դասատուին յանձնել։ Բնագիտութիւն ու իրագիտութիւն շատ սխալ կերպով և գէշ կ'աւանդուին. աւելորդ աշխատութիւն մ'է այդ ձեւով յոգնեցնել աշակերտները, վասն զի առանց գործիքներու թութակի պէս իմաստ ըմբռնել չեն կարենար։

Աղջկանց տոմարակալութիւն դաս տալ բոլորովին անտեղի է, երբ այնքան առարկաներ կան կարեւոր որք չեն աւանդուիր, այդ կարեւորներու տեղ տոմարակալութիւն աւանդել անկատար ձեւով, ինչպէս և նոյն վարժարանի տնտեսութիւնը, լաւ չի գտայ։

Ինչպէս գրած էի ասկէ առաջ, շատ առարկաներ միայն 2-3 ամիս աւանդուեր են ուսումնարանական 12 ամիսներու մէջ։

Կարեւոր դիտողութիւն մ'ալ. բարձրագոյն կարգին միայն վեց առարկայ կը դասաւանդուի, ինչ որ գոհացուցիչ սնունդ մը չի նկատուիր շրջանաւարտի մը համար։

Իզմիր, 15 յուլիս

* * *

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒԾԱԿԱՆ
ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

Օսմ. Հանրային Պարտուց ընդհանուր տնօրէնութիւնը հետաքրքրուողներուն կը հաղորդէ 1893 հոկտ. 6/18 ին (8 Րէպիւլախըր 1311) Կայս. Իրատէով հրատարակեալ կանոնագիրն ի մասին շերամի հունտերուն պատրաստութեանն ու վաճառմանը, կանոնագիր որ գործադրութեան վրայ է Պրուսայի նահանգին ու Իզմիտի գաւառակին մէջ։

Յօդ. 1.— Այն անձինք որք կը փափագին շերամի հունտեր պատրաստել՝ անոր առեւտուրովն զբաղելու համար, պարտին ունենալ ուսման վկայագիր մը հաստատող իրենց հմտութիւնն ի մասին հունտերու պատրաստութեան և շերամաբուծութեան և յանձնուած կա՛մ Թուրքիոյ մէջ հաստատուած կամ հաստատելի երկրագործական վարժարաններէ մէկուն, կամ Պրուսայի շերամաբուծական կայանին, կամ միրջապէս օտար երկիրներու նմանօրինակ դպրոցներու մէկուն կողմէ։

Այն անձինք որ չունենան նմանօրինակ վկայական մը կամ որք ներկայացուցած չըլլան զայն Պրուսայի շերամաբուծական կայանին վարչութեան՝ վաւերացնելու համար, պիտի արգիլուին վաճառել շերամի հունտերը զորս պատրաստած ըլլան։ Այս արգելքէն զերծ պիտի միան անոնք որ իրենց անձնական գործածութեան համար շերամի հունտ կը պատրաստեն։ Սակայն պարտին ապացուցանել Հանրային Պարտուց վարչութեան թէ այդ հունտեր քննուած են մանրադէտով։

Յօդ. 2.— Նախորդ յօդուածով ցոյց տրուած պայմաններուն համեմատ վկայական չունեցող անձինք որոնք սակայն գիտեն հնտաբուծութեան և շերամաբուծութեան արհեստը, ամեն տարի գումարուող քննիչ մասնախումբին առջեւ քննութիւն մը անցունելէ յետոյ պիտի կրնան շերամի հունտերու պատրաստութեամբն ու առեւտրովն զբաղիլ, վկայական ստանալէ ետք. Քննիչ մասնախումբին անդամները պիտի ըլլան. Նահանգին հանրօգուտ շինութեանց ու երկրագործութեան խորհրդականը, Հանրային պարտուց վարչութեան տեսուչը, շերամաբուծական վարժարանին տնօրէնը, երկրագործական վարժարանին տնօրէնը, առեւտրական և երկրագործական սենեկին նախագահը։

Յօդ. 3. — Բնիկ վկայեալ հնտաբոյծները, ինչպէս նաեւ բոլոր անոնք որ կը կը փափագին օտար երկիրներէ բերուած հունտեր վաճառել ու բաշխել՝ անխտիր պարտաւոր են ձեռք բերել վաճառման արտօնագիր մը (րուխսաթ թէզքերէսի).սակից զատ Հանրային պարտուց վարչութեան ներկայացնելու են՝ պանտրօլ փակցնելու համար՝ տուփերը որոնք 30 կրամէն աւելի հունտ պէտք չէ որ պարունակեն։

Այս արտօնագիրներն ու պանտրօլները ձրիապէս պիտի տրուին Հանրային պարտուց վարչութեան կողմէ սեպտ. 1էն մինչեւ վերջ փետր. այսինքն ամեն տարուան վեց ամիսներու միջոցին, և պանտրօլները տարբեր գոյնէ պիտի ըլլան տեղական և օտար հունտերու համար։

Յօդ. 4.—Անոնք որ իրենց պատրաստած հունտերը վաճառեն, հակառակ ներկայ կանոնագրին տրամադրութիւններուն, առանց ունենալու ըստ օրինի վաւերացուած վկայագիր, իրենց հունտերը պիտի գրաւուին ու նաեւ պիտի ենթարկուին 10 օսմ. ոսկւոյ տուգանքի մը որ Հանրային պարտուց վարչութեան առաջարկութեամբ պիտի գանձուի տեղական իշխանութեան կողմէ, առանց ո և դատարանի դիմելու։ Այս տուգանք պիտի կրկնապատկուի նոյն թերութեան մէջ կրկին անգամ գտնուողներուն համար։ Այս տուգանքներուն կէսը պիտի տրուի յանցանքը երեւան հանողին և միւս կէսը պիտի յանձնուի Հանրային Պարտուց վարչութեան որ իր հասոյթներուն գլուխը պիտի անցընէ։

Այս կերպով գրաւուած հունտերը պիտի այրուին նահանգներու կեդրոններուն մէջ ի ներկայութեան վարչական խորհրդի, հանրօգուտ շինութեանց ու երկրագործական խորհրդի մէկ անդամին, Հանրային Պարտուց վարչութեան տեսչին ու առաջին հաշուակալին և վերջապէս շերամաբուծական վարժարանի տնօրէնին. և գաւառներու մէջ ի ներկայութեան վարչական խորհրդի անդամներէ մէկուն, Հանրային Պարտուց վարչութեան միւտիրներուն, պաշտօնեաներուն և քարտուղարներուն։

Այս պայմաններով կատարուած այրումը հասարակութեան պիտի հաղորդուի մամլոյ միջոցաւ։

Յօդ. 5.—Երբ հունտեր գրաւուին այն անձանց պատկանող որոնք՝ ներկայ կանոնագրին Գ. յօդուածին տրամադրութեանց հակառակ, արտօնագիր չունենան և հունտերու տուփերուն վրայ պանտրօլ փակցուցած չըլլան, իւրաքանչիւր 30 կրամ հունտ պարունակող տուփին համար 5 դրուշ տուգանք պիտի առնուի, որուն կէսը յայտնողին և տուփերը բռնողին պիտի տրուի և միւս կէսը Հանրային պարտուց վարչութեան պիտի յանձնուի որ հասոյթներուն գլուխը պիտի անցունէ զայն։

Յօդ. 6.—Վաճառման արտօնագիրներու յանձնման պահուն, հնտաբոյծները Հանրային պարտուց վարչութեան յանձնելու են իրենց ստորագրութիւնը կրող թուղթ մը որով՝ ամեն տարւոյ մարտի վերջին՝ պիտի յայտարարեն Հանրային պարտուց գործակալութիւններուն քանակն ու որակն իրենց պատրաստելիք հունտերուն ինչպէս նաեւ անուններն այն շերամաբոյծներուն (հունտերուն քանակութեան հետ) որոնց պիտի բաշխեն զայնս։ Այն հնտաբոյծները որոնք հակառակ իրենց այս յանձնառութեան չուզեն տալ պահանջուած տեղեկութիւնները, առաջին անգամ ազդարարագիր մը պիտի ստանան. կրկնութեան պարագային մէջ, յաջորդ տարուան համար արտօնագիր չպիտի տրուի իրենց։

Յօդ. 8.—Ներքին գործոց ու ելմտական նախարարները, ինչպէս նաեւ անտառաց, հանքաց ու երկրագործութեան նախարարութիւնը սահմանուած են ներկայ կանոնագրին գործադրութիւնը։

Համաձայն այս կանոնագրին, 2 յօդուածով նախատեսուած քննիչ մասնախումբը պիտի կազմուի Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանին մէջ և ինչպէս նախորդ տարիները այս տարի ալ քննութեան մը պիտի ենթարկէ շերամի հունտեր պատրաստել ուզող անձերը և պիտի վաւերացնէ օտար հաստատութեան մը վկայագիրը զոր արդէն ունենան նոր սկսողները, և լրագիրներուն մէջ հրատարակել պիտի տայ այս արհեստով զբաղելու կարող ճանչցուած անձերուն անունները։

Մասնախումբին նստաշրջանը պիտի տեւէ 1896 սեպտեմբեր 19 էն (1 հոկտեմբեր) մինչեւ 30 սեպտ. (12 հոկտ.),

Քննութիւնները տեղի պիտի ունենան այս նստաշրջանի միջոցին, բացի ուրբաթ և կիրակի օրերէ։ Քննուիլ ուզող հնտաբոյծները, ինչպէս նաեւ իրենց օտար վկայագիրը վաւերացնել փափագողները պարտին իրենց խնդրագիրները կանոնական դրոշմը կրող թուղթի վրայ ուղղել Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանի տնօրէնին մինչեւ 1896 սեպտ. 8/20։ Այս պայմանաժամն անցնելէ յետոյ ո և է խնդրագիր անընդունելի է։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, Յուլիս 19/31 1896

Անուանկն. և Վճարեալ		Թուական	Անուանը Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ	
100		1881	Քնս. ՄէրիA 1%	65	—
100			» » B	31	—
100			» » C	21	—
100			» » D գոցուած	20	25 ½
400			բացուած	20	25
100			միջօրէ	20	30
100		1870	Ռում. Եկթ. գոցուած	92	75
Ֆր. 500			բացուած	95	—
Անկ.	Վճր.		միջօրէ	95	75
20	10	1890	Օսմանիէ 4 %	79	15
22	11	1869	Քրէտի Ժէն. Օթ.	7	24
10	5	1872	Սօս. Օթ. տը Շ. է Վ.	3	32
140	140	1878	Լաւրիումի	51	—
500	300	1889	Անատոլուի Երկաթուղիք (Բժթ. 5 %)	606	50
500	500		(Գրթ. 5 %)	315	—
20	8	1882	Թրամուէյ (Բժթ. 5 %)	7	25
500	500		(Գրթ. 5 %)	490	—
500	200	1883	Օսմ. Ռէժի	14	—
1.40	1.40	1892	Օսմ. Սիկարէթ 6 %	1	25
11	5½	1893	Օսմ. Ապահովըն. Ընկ.	4	50
500	500	1882	Ջրի Ընկ. Տէրքոս	385	—
			Քարաններու արժեթղթոց գիներ	183	—

ՍԹԻԼԱՆՑ (Քրիմ) DԻ ՎՐԱՅ	Օ.Ռ.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	5	15
1 ամսուան համար	—	—
1 օրուան համար	2	75
Ռըքոր	—	—
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)	—	—

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԱՑ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	20
Փարիզ »	Ֆր.	22	95
Վիեննա 8 օրուան	Ֆիոր.	10	90
Պերլին չէք	Մարք.	18	45

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ռ. 100 ղրշ.էն	110	02
20 Ֆրանքնոց	87	19
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիմից	51	08
Ռուպլ Թղթադրամ	8	58
Մէճիտիյէ	108	11
Մանր արծաթ	103	10
Մէթալիք	98	10
Տակոս Ղալաթիոյ Սակարանի Րէքօռ.	17	20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 31 Յուլիս

Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնխկ. Ֆր.	——	—
» » C » »	19	25
D (Բացուած »	——	—
(Գոցուած »	19	—
Ռումէլիի Երկաթուղի »	96	75
Բրիոբիղէ »	417	—
Մաքսային Պարտաթուղթ »	452	—
Օսմանիյէ »	346	—
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	327	—
Պանք Օթոման (անուանկն.) »	537	—
Ռանթ Ֆրանսական 3 % »	101	50
» » 4 ½ % »	105	75
» Իտալական »	87	25
Քրէտի Լիոնէ »	777	—
Քրէտի Ֆոնսիէ »	——	—
Քոնդուառ տ'էսքոնդ »	——	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	——	—
Եգիպտական Միացեալ »	525	50
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	170

ՎԻԷՆՆԱ 31 Յուլիս

Ռումէլիի Երկաթուղի Ֆիորին	48	80
Օսմ. Ռէժի »	151	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես	120	10
» Փարիզի »	——	

ԼՈՆՏՈՆ 31 Յուլիս

Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ռ.	64	—
» » B »	31	50
» » C »	19	—
D (Բացուած »	——	—
(Գոցուած »	19	—
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4 % (Երշխաւորեալ.	——	—
» » 1894 3 ½ % (Եգպ. Հրկ.ով	——	—
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	11	37
Այտընի Երկաթուղի »	11	50
Միացեալ Եգիպտական »	104	25
Առանձնաշնորհեալ »	——	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ »	113	37
Պուլկար. Փոխառ. »	——	—
» » Նոր 6 % »	94	50
Ռանթ Հելլենական 5 % 1881 »	30	50
» » 5 % 1884 »	30	50
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	325

ՊԵՐԼԻՆ 31 Յուլիս

Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	——	—
Ռումէլիի Երկաթուղի »	98	50
Անատոլուի Երկթղ. ¼ Պրթղթ. »	——	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	330
» Փարիզի » 3 ամիս	——	—
Մաժառոնիոյ Երկաթուղի	——	—

Տոք. Ռ. Կոստանդեան

Պատիւ ունի ծանուցանել թէ երեքշաբթի օրերը պատրաստ է ձրի խորհրդակցութիւններ կատարել, աղքատաց համար, ի Բերա, Սիւմպիւլ փողոց 12 թիւ տան երկրորդ յարկը, ճիշդ Թիւնէլին դիմացը, Բասամին վրայ։ 583 2—6

ԿՐԱՆՎԻԼ
ՕՐՄՈՆԴ

ԱՊԱՌԻԿ

1896 տարւոյ Նոր ձեւով եւ դրութեամբ կատարելագործեալ, Անգլիական առաջին կարգի հեծելանիւներ։ Կը վաճառուին եւ ՎԱՐՁՈՒ կը տրուին ամսական կամ շաբաթական վճարմամբ։

Մրցման, պտոյտներու եւ խորդուբորդ ճամբաներու համար յատուկ հեծելանիւներ։ Գիներն անհաւատալի կերպիւ աժան, վճարմանց մեծ դիւրութիւններ կը տրուին։

Մասնաւոր ճանապարհ նորոգութիւնք եւ նիզլաժ դիմել առ՝ Արմենակ Ս. Իւթիւճեան 4, 5, 6 Մէյմանէթլի-Խան (Քրէտի-Լիօնէի քով) Մաքսատան փողոց, Ղալաթիա։ 48—72

ՇԱՆԹԱՐԳԵԼ
ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ԶԱՆԳԱԿ

եւ ուրիշ ամեն տեսակ ելեքտրական գործիք
ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱԺԱՆ
Ընտիր ապրանք, խնամեալ աշխատութիւն
1890ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ ՏՈՒՆ
Ս. Վ. ԱՃԷՄԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ՑԱՆՁՆԱՐՈՒ—ԵԼԵՔՏՐԱԳԷՏՔ
ՀԵՌԱԽՕՍԻ ՉԷ ՏՈՒԹԵՆ
14 եւ 19, Չիվէր Պէյ խան, 14 եւ 19
Քիւրէքճիլէր — Կալաթա

ՏՈՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԻՆԱՑԵՍԼ, ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
(Հաստատեալ յամին 1852)

Նորանշնար գործիքի մը միջոցաւ ամենաաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վարպետութեամբ կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն — (ըստ տարիքի), ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորութեամբ։ «Միրոբիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ Ժմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորանշնար ա՞ ցաւններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ Փողոց Բերա, (Խանիի զարկչատան վրայի յարկը ճիշտ Չալըքճեանց դէմը)։

Գատըգիւղի յաճախորդը կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 Նոր բացուած Խըրմըզեան փողոց ամէն օր։

Յ. Գ. Հաւաստելու համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի Ատամնաբուժներու՝ ձմեռները կիրակի օրն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղին։ 410

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՏՕՔԹՕՐ Յ. ԱՐԱՊԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել թէ հինգշաբթի օրերն կատարած ձրի խորհրդակցութիւնները, յետայսորիկ, տեղի պիտի ունենան ժամը 5էն մինչեւ 11 ըստ Թրքաց։
535 29—39

ԼԱՄՊԱՐ ՇՐՋՄՈՒԼԻԿ
ԼՈՒՍԱՇՈՂ ԵՒ ՁՆՈՒՔԻ
ՄԱՎՐՕԼՈՐՏԱՊՕ դրութեամբ
(ՄԵՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ)
Անման խաւալ լոյս
Պատրոյգ չկայ հոտ չկայ
ԿԱՆՈՆԱՒՈՐԻՉ ԶՈՒՆԻ
Միօրինակ լոյս Մաքրութիւն
ԲԱՑԱՐՁԱԿ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ
Փօրֆիրէնով
Ձեռք կը բերուի
30 % Խնայողութիւն
Քարիւղի վրայ
—օ—
ԴՐՈՒԹԻՒՆ ԳՈՐԾԱԴՐԵԼԻ
ԱՄԵՆ ՁԵՒ ԼԱՄՊԱՐՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ
—օ—
Գործատուն եւ վաճառատուն
Բերա, Մեծ-Փողոց
Բաստժ փ'Աննոբոլի, 10 էն 15
Կ. ՊՈԼԻՍ 29—104

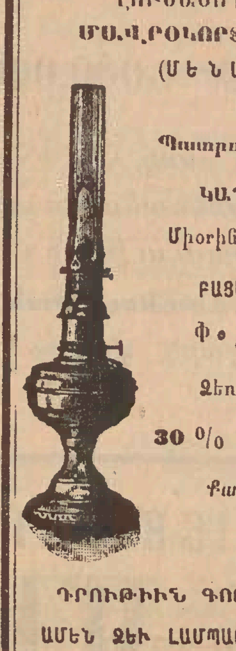

ՍԿՈԹԻ ՄՈՒԻՆ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ
Կ. Պոլիս, 15 Օգոստ. 188?

Պարոնայք Սկոթ և Պօուն,

Ցարմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սկոթի Էմուլսիոնը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խոլայլին և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հանգոյ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու [illegible] ձկան եւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՍԵԱՆ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ԻԼԱՆ

Քեաղըտլարը Զըրաաթ Պանգասընտան վիրիլմէք իւզրէ պիլմիւնագասա Թապ ու Թէճլիտ իթթիրիլէճէք օլան 5750 ատէտ միւիթէլիֆը էլճինս տէֆթէր իլէ 9000 ճիլտ տէյն վէ մագպուզ սէնէտինին վէ իտարէնէ լիւզումը օլան էվրագը սայիրէնին միւնագասասընա իշպու չէհրը թէմմուզըն 22ինճի բազար իրթէսի կիւնի սաաթ 9ա գատար տէվամ օլունուպ հէմմը մէզգիւրտէ ինհալէյի էվվէլիյէսի վէ իրթէսի սալը կիւնի սաաթ 9ա գատար 100տէ 5 թէնզիլ իտէն օլուր իսէ գաթըյյ իտիլէրէք ինհալէյի գա-

Թիւէսի իճրա օլունաճաղընտան Թալիպ օլանլարըն նիւմունէլէրի կէօրմէք վէ չէրայիթինի անլամագ իւզրէ Զըրաաթ Պանգասը իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։
17 թէմմուզ 312 1—3

ԻԼԱՆ
ԶԱՐՇՈՒԻ ՔԷՊԻՐ ԹԱՄԻՐԱԹ ՔՕՄԻՍԻՕՆԸ

Զարշուի քէպիր թամիրաթը սըրասընտա թէճտիտէն թամիրաթընա միւպաշէրէթ օլունան, Սէֆէթճի, Սորգուճի վէ Բուպիէ խանլարը ասխալը էվլաքընտան հիսսէլէրինէ խապէթ իյլէեն մէսարիֆը թամիրիյէյի թէէտիյէ իյլէմէյէնլէր հագգընտա Զարշուի քէպիրտէ քեաին տիւքքեանլար ասխալը էվլաքընա խուլէճէք մուամէլէնին այնի մուամէլէ իճրա խուլմէսի վէ մուսատագ խարիթալար իւզէրինտէքի չէրայիթը ինշաիյէ մուճիպինճէ ամէլիյեաթա տէվամ օլունմասը իշիւն ուլիսամ իթա գըլընմըշ օլմագ իլէ միւրաճաաթ լուզումունտէ վէ իբրաճէյի խուլիսկինտէ տէվայիր նէզտինտէ միւթէպէր օլմագ իւզրէ իշպու ուլիսամթընամէ իթա գըլընտը։ 3—3

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Կէչէն 311 սէնէսի թէմմուզընա մահսուպէն վիրիլէն եէմ բուսուլասը օլպագըթ գազաէն զայ իտիլտիկինտէն պահս իլէ տիկէրինին իթասը ուհուրը ըրճիհէյի ինսանիճէ թէէֆիւլ զօմիսիօնը ազաըընտան միրլիվա սաաատէթլու Նիզամի փաշա Թարաֆընտան իսթիտա օլունմասը իւզէրինէ զայտա լէզէլմիւրաճաա մէզքիւր բուսուլասըն հէնիւզ հիչ պիր Թարաֆտան զուհուր իթմէտիկի Բէզէներին իթմիւ օլտուզունտա վէ պու միւսիլլու գազաէն զայ օլուպտա սէնէսի միւրուր իթթիկի հալտէ հիչ պիր Թարաֆտան զուհուր իթմէէն բուսուլարըն եէրլէրինէ զայտան տիկէրլէրինին իթասը զարարը իճապընտան պուլունտուղընտա մէչնի սալիֆ իւլ պէհան բուսուլարըն եէրինէ զայտան տիկէրի տէրտէսթը իթա պուլընմըշ օլտուզունտան մարիւլզիքր բուսուլարըն հիւքմի օլմատըղը վէ չահէտ զուհուր իտէր իսէ էպթալ իտիլէճէյի մալիւմ օլմագ իւզրէ իլանը քէյֆիյէթէ իպտիտար օլունուր։ Նօ. 23 1—3

Զաթիյէճա իսթինճէամաթընա մէէմուր Թօբճը ալայլարը իլէ ինշաաթ զօմիսիօնը հայվանաթ միրիյէսի իշիւն մուգթազի օլուպ մահալլընճա մէվճուտ միւնագասասը վագ օլունան վէ պէհէր գանթարը աթիգի սիմ մէճիտի 20 ղրշ. հէսապը իլէ 4 ղրշ. 35 բարատա մահալի թալիպի էօհտէսինտէ պուլունան սամանըն մահը ճարիի բումինին 22ինճի կիւնինէ գատար թէնզիլ ֆիյաթը իլէ իթասընա պուրաճա թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթ ումումիյէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 24 1—3

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ Ի ՌՈՒՍՃՈՒՔ
MARQUE DÉPOSÉE

Հ. ԵՒ Ա. ՍԷԹԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ՀԻՄՆԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1878, Մեծ վաճառատուն Նորաձեւութեանց
Թօհաֆճի խան Սուլթան Համամ, աղիւրին մօտ Թիւ 4 Սէրվիլէն տպարանին կից, Կ. Պոլիս
Արտասահմանի և նորաձեւութեանց վերաբերեալ ամեն տեսակ ապրանքներ։

Պռօտէ.— Պարզ եւ Մուսլինի վրայ, բանուած ամեն լայնքով. մասնաւորապէս Օժիտի համար ճոխ տեսակներ, Վօլաններ նիւօներու համար։—Ցանցէլա.—Վալանսիէն, Գաւօ, Թիւլ, Քէօրիւր, Շանթիյեի, Գըբօն, Իռլանտէզ ամեն տեսակ, Մետաքսէ, Քթանէ եւ Բուրդէ։—Ըստամանքըրի.— Պունճուրով, եւ առանց Պունճուրի Մետաքսեայ եւ ոսկեզօծ զանազան տեսակներ, Մօթիֆ, կառնիթիւռ, Սէնթիւր, Մառապու, Փետուր եւ այլն։ — Գօրտէլա.— Կրօն, Մուարէ, Սաթէն, Ֆանթէզի, Շանժան, Թաւշեա ամեն տեսակներ ամեն լայնքով։ — Դրէբ եւ կազ.— Դռէբ տը Շին, Դռէբ Անկլէ, Դռէբլիս, Կազ, Կոբնատին, պարէժ բուրդ եւ մեսափս, Թաւլաթան, Մուսլին եւայլն։—Ֆօւլէօլ.— Ամեն տեսակ Թանթէլայէ Ֆարէօլ, Ֆիշիւ, Շարբ, Անտալուզ, Պլեարկի վէլօ, Թիւլ վաբացոյր բանուած եւ Տանթէլայէ, ծրարով եւ պատրաստ շինուած. Ճիպինցուներ։ — Ջեռնոց.— կաշիէ, Մետաքսէ եւ Քթանէ։ — Փօռսէ.— Գաղղիական ընտիր եւ ձեւաւոր, պարզ, Բըլուշով եւ մետաքսէ։ —Հարսանեկան Բօղեր.—կնունքի համար Տղու հագուստ եւ Գլխարկ։—Բրդեղէն ապրանքներ.— Շալ Ֆիշիւ եւայլն։ — Շալեր.— Շալ Գաւառներու համար, ծաղիկով նաեւ Ֆինօ Շալ էքօսէ ամեն մեծութեամբ։ 588

Ամենքն ալ առաջնակարգ գործարաններէն բերուած։ Ճաշակաւոր եւ ճոխ զանազանութիւն։ ՈՐՈՇ ԳԻՆԵՐ եւ աժանութիւն։ Մեծաքանակ եւ Փոքրաքանակ վաճառմունք։

Մահմուտ փաշա Թիւ 211 եւ Ղալաթիա Գարաքէօյ (Կամուրջին դէմ, Գօմիսիոն խանին անկիւնը) Թիւ 9

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆԻ ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ԿՕՇԿԱԿԱՐԱՏՈՒՆԸ

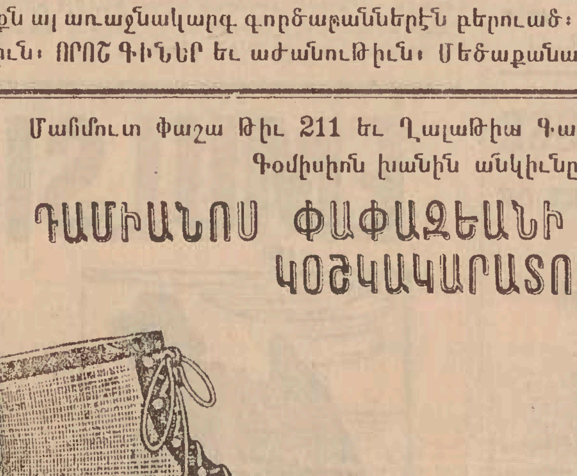

Որ տարիէ մը ի վեր ապրանաց սղութեան համար կօշիկներու գիները բարձրացուցած էր, վերջերս ի դիւրութիւն և ի գոհացում իր արգոյ յաճախորդաց Դաղիոյ առաջնակարգ կաշեգործներէն մեծ քանակութեամբ ապրանք բերել տալով գիները նորէն իջեցուցած է. ունի ամեն ձեւի և ամեն չափու վրայ խնամով պատրաստուած կօշիկներ, նաեւ չափու վրայ կօշիկներ շինելով ամեն նրբաճաշակ և դժուարահաճ գնողներն իսկ ամենայնիւ կը գոհացնէ։

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ. — Պատուիրուածները 10 դրուշ աւելի

Բօթին զալոշ	95	105	Կլասէ		
Մանթարլը բօթին	75				
Կէթայ	75—80	85	»		
Բօթին	68	75	»		
Ըսկարբին	55	60	»	561	21—78

ՌՈՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 20ի Կայս. Հրամանով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	4.000.000 րուպլի
Երաշխաւորութեան գումար	63.000.000 Ֆրք.
1894ի հասոյթք	24.500.000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճրծ. է մօտ	90.000.000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱՒԳԵՐ
Գալիպճեան Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Փենիչ Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Մասնաճիւղ Ղալաթիա, Ջէօվիզճի փողոց, 14
Գրասենեակ Ս. Ժ. ՌԻԲՐԻՆ ԵՒ ԸՆԿ. 566

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՖԻՆԻՔՍ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ՚է որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ վաճառականներ են ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 565

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ՚ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունինք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած ֆնասներն։

Հ. ՍՈՒՑԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Պանք Օթօմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ Թիւ 1։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք 8.000.000
Պահեստիճդրամ	10.028.000
Տարեկան հասոյթ	23.250.000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ՚ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսո

572

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս. Պահչէ-Գաբու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14

Տօքթ. Յ. Շիրինեան

Իւր բնակութիւնը հաստատած է Գում-Գաբու Պատրիարքարան փողոց (Մօլլա Թաշը) Թիւ 15 տունը, ուր կընդունի ամեն օր իրեն դիմող հիւանդները։

Իւր ստացած երկարամեայ փորձառութեամբն եւ գիտական վերջին մեթոտներով պիտի դարմանէ երկու սեռի ներքին ամեն տեսակ հիւանդութիւնները ինչպէս նաեւ տղայոց տկարութիւնները։

Ջրի դարման, ամեն հինգշաբթի կէս օրէ վերջ իւր բնակարանը։ 587 1—40

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիէ էրզաք անպարը իչիւն լիւզիւմը օլուպ միւպայեա օլունմագ իւզրէ այէյ ուսուլ մէվգըի միւնագասայա վազ օլունան 3000 սանտըգ կազը իթալա թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 21 2—3

Գալըն ինկիլիզ քէթէն պէզի արշունը ճէտիտ 6000 պէհէր արշուն ճէտիտի 6 ղրշ. 10 փարա Պէյքօզ Գուլէվրախանէ անպարընա, գալըն ինկիլիզ քէթէն պէզի արշունը ճէտիտ 3000 պէհէր արշուն ճէտիտի 5 ղրշ. 20 փարա Սարրաճխանէ անպարընա, գալըն ինկիլիզ քէթէն պէզի արշունը ճէտիտ 2800 պէհէր արշուն ճէտիտի 4 ղրշ. 20 փարա էլպիսէ անպարընա, գալըն ինկիլիզ քէթէն պէզի արշունը ճէտիտ 6000 պէհէր արշուն ճէտիտի 4 ղրշ. 20 փարա մույթապ ֆապրիգասընա, բիրինճ պապալը թիմուր գարեօլա ատէտ 400 պէհէր գըյմէթի ճէտիտի 1 ղրշ. 10 փարա, թիմուր գարեօլա աեագը ատէտ 400 պէհէր գըյմէթի ճէտիտի 1 ղրշ. 10 փարա։

Մէզգիւր անպարլար իչիւն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվգըի միւնագասայա գօնուլան պալատէ մուհարրէր քէթէն պէզի վէ սայիրէ ֆիյաթը մուրագգամլարը իլէ թալիպլէրի էօհտէլէրինտէ օլուպ թէմմուզը րումինին 23իւնճիւ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարը իճրա օլունարագ մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիէլէրի վիրիլէճէկինտէն իթաալընա թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 22 2—3

COMP. RUSSE

ED NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

- Բշ. 15/27 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
- Գշ. 16/28 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
- Դշ. 17/29 Սուրհանդակ դէպի Քարս-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
- Դշ. 17/29 Սեվաստաբոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
- Եշ. 18/30 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
- Ուր. 19/31 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ. — Յուլիս 16/28, Հինգշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիփոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բօր-Սայիտ զացող շոգենաւին։ 532

Ապահովգր. ընկերութիւն ԹՐԻԷՍԴԷ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1831ԻՆ

ՀՐԴԵՀ, ԿԵԱՆՔ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Ընդհ. գործակալ, ԱԼՊԷՐ ՄԻԶՐԱՀԻ

Ղալաթիա, Քամանտօ խան Թիւ 2

548 24—150

ՆՈՐՈՒԴԼԵՑՈՑ

ՄԷՍԱԺԸՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ուղղակի երթեւեկ ընդմէջ Լոնտոնի եւ Սեւ ծովու նաւահանգիստներուն (երթուղարծին հանդիպելով ի Հավր)։

Լոնտոնէ մեկնում ամեն կիրակի. Մարսիլիաէ մեկնում ամեն շաբաթ օր, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ ժամած, սկսեալ ապրիլ 18էն, դէպ ի Պիրէոս, Իզմիր, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս, միւս շաբթուն, ապրիլ 25էն սկսեալ, դէպ ի Բաթաքօլօ, (փոփոխակի Քալամադա) Շիրա, Սէլանիկ, Քավալա, (փոփոխակի Տէտէ-Աղաճ), Տարտանէլ, Կ. Պոլիս։

Կ. Պոլսէ մեկնում դէպի Մարսիլիա, Հավր, Լոնտոն, ամեն հինգշաբթի, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, Տարտանէլէն, Տէտէաղաճէն (փոփոխակի Քավալա) Սէլանիկէն, Շիրաէն, Քալամադաէն փոփոխակի Բաթաքօլօ) ապրիլ 24էն սկսեալ եւ միւս շաբթուն Տարտանէլէն, Իզմիրէն, Պիրէոսէն, ապրիլ 30էն սկսեալ։

Բաց աստի, ամեն տասնըհինգ օրը, ուրբաթ իրիկուան ժամ 4ին, ապրիլ 23էն սկսեալ Սուրիոյ գծին շոգենաւը Կ. Պոլիս գալով անմիջապէս պիտի մեկնի դէպ ի Մարսիլիա միայն Իզմիր ու Պիրէոս հանդպելով։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Ապրիլ 30էն սկսեալ, հինգշաբթի ամեն տասնըհինգ օրը Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ Իզմիր, Հռոդոս փոփոխակի Սամոս) Պէյրութ (ուր պիտի հանդիպի Եաֆա, Բօռ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա, Մարսիլիա գացող սուրհանդակին) Լառնագա, Սուրիական եզերք, նորէն Պէյրութ, Բօր-Սայիտ, Աղեքսանտրիա, Մարսիլիա։

ՕՏԵՍԱ-ՆՈՎՈՐՕՍԻՍՔԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ կիսամսեայ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիաէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի իրիկուան ժամ 4ին, ապրիլ 19էն սկսեալ։

ԱՆԱՏՕԼԻ-ՊԱԹՈՒՄԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ տասնըհինգօրեայ՝ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիաէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում երկուշաբթի իրիկուան ժամը 4ին, դէպ ի Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն եւ Պաթում ապրիլ 27էն սկսեալ։ 425

ԱԶԴ

ՅԱԿՈԲ ԷՖ. ՍՈՒՐԲԻԱՍԵԱՆ կը ծանուցանէ յարգոյ հասարակութեան թէ իւր Եավէր խանի մէջ ունեցած գինիի Տէբօն այս անգամ փոխադրուած է Ղալաթա Ջիւլֆարի փողոց Նուսուֆ Իզզէտին խանի ներքեւ Թիւ 2 մթերանոցն։

Ցիշեալը արժանացած է Օսմանեան Իֆթիխարի և Ջիքակօյի ու Պուլկարիոյ առաջին արծաթ Միտալներու։ Սոյն մթերանոցին մէջ կը ծախուին իւր հինած Քարթալի տեսակ տեսակ գինիներ սեղանի. մանաւանդ հիւանդաց համար հին գինիներ, գնահատուած երեւելի բժշկաց կողմէ, տակառով, քաշով և շիշով։ Նոյնպէս բաժակը խաղողէ եղած Մաստիքա և Քարթալի ճիպրէի Տիւզ օղի, որ փափկաճաշակաց կողմէ արդէն գնահատուած են։

556 16—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿ Ա Ն և ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԻ ու ԸՆԿ

Մարսիլիոյ և Պոլսոյ միջեւ կանոնաւոր աղեք Բանով

Մինչեւ ՚լէ շոգենաւը Նովօրոսսիսք պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն և Պաթում օգոստոս 5ին իրիկուան ժամ 4ին (Ը. Ե.)։

Ան-րույէ շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի օգոստոս 11ին (Ը. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ոկ-սկլ և տրամ ուղեւորութիւն

Նաւողչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲՂԴՈՒԼ
575 Մումհանէ փողոց Թ. 10

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԴԻ ՕՐՀՆԵԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԶՈՒՏ ԻՒՂ

Հիփօֆոսֆիթներով խառնուած

Պատրաստուած ձեռամբ ՍԳՕԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եօրք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորթ. ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններն ունի իբրև հիփօֆոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճողածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսներն կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԷԼ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու
1896 Յուլիս 17 [Հ.Տ.] չորեքշաբթիէն սկսեալ
ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 4 Ճամփ. Առտու	Թ. 34 Խառն Առտու	Թ. 6 Ճամփ. Առտու	Թ. 8 Ճամփ. Առտու	Թ. 10 Ճամփ. Առտու	Թ. 12 Ճամփ. Առտու	Թ. 14 Ճամփ. Առտու	Թ. 16 Ճամփ. Իրկն.	Թ. 36 Խառն Իրկն.	Թ. 18 Ճամփ. Իրկն.	Թ. 20 Ճամփ. Իրկն.	Թ. 22 Ճամփ. Իրկն.
		ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քարաքէօյ Կամուրջ	մկնմ.	10 40	11 —	1 10	2 15	3 25	4 10	5 5	6 35	7 40	9 30	10 30	11 35
	ժմնմ.	11 5	11 25	1 35	2 40	3 50	4 35	5 30	7 —	8 5	9 55	10 55	12 —
Հայտար Փաշա	մկնմ.	11 12	11 45	1 45	2 48	4 1	4 45	5 40	7 11	8 17	10 2	11 5	12 8
Գըզըլ-Թօբրագ	»	11 19	— —	1 52	2 55	4 8	4 52	5 47	7 18	— —	— —	11 12	12 15
Ֆէնէր-Եօլու	»	11 24	— —	1 56	3 1	4 12	4 56	5 51	7 22	— —	10 10	11 16	12 19
Կէօզ-Թէփէ	»	11 29	— —	2 1	3 6	4 17	5 1	5 56	7 27	— —	— —	11 21	12 24
Էրէնքէօյ	»	11 36	— —	2 5	3 9	4 23	5 4	6 1	7 33	— —	10 17	11 29	12 29
Գօսթանճըք	»	11 45	— —	2 13		4 31		6 10	7 42	— —	10 24	11 38	12 38
Մալթեփէ	»	11 58	— —	2 25		4 42		6 22	7 53	— —	10 35	11 50	12 49
Քարթալ	»	12 10	— —	2 37		4 55		6 35	8 5	— —	10 47	12 3	1 1
Բէնտիք	ժմնմ.	12 18	12 52	2 45		5 3		6 43	8 13	9 30	10 55	12 11	1 9
	մկնմ.	— —	1 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	9 38			
Թուզլա	»		1 26							10 5			
Կէյպզէ	»		1 49							10 34			
Տիլ-Իսքէլէսի	»		2 13							11 —			
Թավշանճըլ	»		2 24							11 13			
Հէրէքէ	»		2 43							11 32			
Եարըմճա	»		3 4							11 56			
Թիւթիւն-Չիֆթլիք	»		3 18							12 12			
Տէրինճէ	»		3 29							12 26			
Իզմիտ	ժմնմ.		3 43							12 42			
	մկնմ.		4 5										
Պէօյլիք-Տէրպէնտ	»		4 42										
Սաբանճա	»		5 14										
Ատա-Բազար	»		5 41										
Կէյվէ	»		6 28										
Աք-Հիսար	»		6 54										
Մէքէճէ	»		7 28										
Լէֆքէ	»		7 58										
Վէզիր-Խան	»		8 37										
Պիլէճիք	ժմնմ.		9 20										
	մկնմ.		9 32										
Քարաքէօյ	»		10 44										
Պօզիւիւք	»		11 26										
Ին-Էօնիւ	»		12 12										
Չուքուր-Հիսար	»		12 42										
Էսկի-Շէհր	ժմնմ.		1 20 իրկն.										

ԱԼԱՅՈՒՆՏ ՔԷՕԹԱՀԵԱՅԻ ԳԾԻՆ ՃԻՒՂԸ

ԵՐԹ ԿԱՅԱՐԱՆ	Կառ. Թ. 324 Խառն Առտու	Կառ. Թ. 326 Խառն Իրիկն.	ԴԱՐՁ ԿԱՅԱՐԱՆ	Կառ. Թ. 323 Խառն Առտու	Կառ. Թ. 325 Խառն Իրիկն.
	ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.
Ալաեոնտէ մեկն.	01 10	10 45	Քէօթահեայէ մկն.	12 35	9 50
Քէօթահեա ժմնն.	01 30	11 05	Ալաեոնտ ժմն.	12 15	9 30

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 1 Ճամփ. Առտու	Թ. 3 Ճամփ. Առտու	Թ. 5 Ճամփ. Առտու	Թ. 31 Խառն Առտու	Թ. 7 Ճամփ. Առտու	Թ. 9 Ճամփ. Առտու	Թ. 11 Ճամփ. Առտու	Թ. 13 Ճամփ. Առտու	Թ. 15 Ճամփ. Իրիկն.	Թ. 17 Ճամփ. Իրիկն.	Թ. 33 Խառն Առտու	Թ. 19 Ճամփ. Իրիկն.
		ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Էսկի-Շէհր	մկնմ.											9 45	
Չուքուր-Հիսար	»											10 25	
Ին-Էօնիւ	»											10 58	
Պօզիւիւք	»											11 35	
Քարաքէօյ	»											12 11	
Պիլէճիք	ժմնն.											1 1	
	մկնմ.											1 11	
Վէզիր-Խան	»											1 51	
Լէֆքէ	»											2 29	
Մէքէճէ	»											3 3	
Աք-Հիսար	»											3 32	
Կէյվէ	»											3 58	
Ատա-Բազար	»											4 54	
Սաբանճա	»											5 12	
Պէօյլիք-Տէրպէնտ	»											5 42	
Իզմիտ	ժմնն.				— —							6 18	
	մկնմ.				10 45							6 40	
Տէրինճէ	»				11 3							6 56	
Թիւթիւն-Չիֆթլիք	»				11 14							7 5	
Եարըմճա	»				11 32							7 20	
Հէրէքէ	»				12 5							7 45	
Թավշանճըլ	»				12 18							7 58	
Տիլ-Իսկէլէսի	»				12 30							8 9	
Կէյպզէ	»				1 2							8 38	
Թուզլա	»				1 27							9 2	
Բէնտիք	ժմն.	— —	— —		1 50				— —	— —	— —	9 24	
	մկնն.	10 33	11 37	12 33	1 58		3 43		5 36	7 10	8 42	9 34	11 5
Գարթալ	»	10 42	11 46	12 44	— —		3 52		5 45	7 19	8 52	— —	11 15
Մալթեփէ	»	10 54	11 59	12 56	— —		4 4		5 57	7 31	9 5	— —	11 27
Պօսթանճըգ	»	11 05	12 10	1 7	— —		4 15		6 9	7 43	9 16	— —	11 39
Էրէնքէօյ	»	11 14	12 18	1 19	— —	3 27	4 25	5 14	6 19	7 52	9 26	— —	11 48
Կէօզթէփէ	»	11 18	— —	1 23	— —	3 31	4 29	5 18	6 23	7 56	9 30	— —	11 52
Ֆէնէր-Եօլու	»	11 23	— —	1 28	— —	3 36	4 34	5 23	6 28	8 1	9 36	— —	11 56
Գըզըլ-Թօփրաք	»	11 27	12 26	1 32	— —	3 40	4 38	5 27	6 32	8 5	9 40	— —	12 —
Հայտար-Փաշա	ժմնն.	11 33	12 32	1 38	3 13	3 46	4 44	5 33	6 38	8 11	9 46	10 54	12 6
	մեկմ.	11 40	12 40	1 45	3 23	3 55	4 50	5 40	6 45	8 20	10 —	11 05	12 10
Քարաքէօյ Կամուրջ	ժմնն.	12 5	1 5	2 10	3 48	4 20	5 15	6 5	7 10	8 45	10 25	11 30 իրկն.	12 35

ՑԵՏԱԳԱՅ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐԸ ՈՒՐԲԱԹ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ ՊԻՏԻ ԵՐԹԵՒԵԿԵՆ.— 522, 532, 529 և 531 ԹԻՒ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐԸ ՈՒՂՂԱԿԻ ՊԻՏԻ ՄԵԿՆԻՆ ՄԻՒՍ
ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ ՈՒՂԵՒՈՐՔ ՖԷՆԷՐ-ՊԱՂՉԷԻ ԿԱՅԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ ՈՒՐԻՇ ԿԱՌՔԵՐՈՒ ՄԷՋ ՊԻՏԻ ՓՈԽԱԴՐՈՒԻՆ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ	Թ. 522 Առտու	Թ. 524 Առտու	Թ. 526 Առտու	Թ. 528 Առտու	Թ. 530 Իրիկն.	Թ. 532 Իրիկն.
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քրիյ. Կամուրջէն մեկն.	3 25	5 5	6 35	7 40	9 30	10 30
Հայտար-Փաշա »	4 11	5 40	7 11	8 17	10 2	11 15
Գըզըլ-Թօբրագ »	4 18	5 47	7 18	8 26	— —	11 22
Ֆէնէր-Պաղչէ եօլը »	4 23	5 55	7 25	8 32	10 11	11 26
Ֆէնէր-Պաղչէսի ժմն.	4 30	6 2	7 32	8 39	10 18	11 33

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ	Թ. 521 Առտու	Թ. 523 Առտու	Թ. 525 Իրիկն.	Թ. 527 Իրիկն.	Թ. 529 Իրիկն.	Թ. 531 Իրիկն.
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Ֆէնէր-Պաղչէսիէն մեկ.	5 10	6 15	7 50	9 25	10 24	11 38
Ֆէնէր-Պաղչէ եօլը »	5 23	6 28	8 01	9 36	10 33	11 46
Գըզըլ Թօբրագ »	5 27	6 32	8 5	9 40	10 37	11 50
Հայտար-Փաշա »	5 40	6 45	8 20	10 —	11 5	12 10
Կամուրջ ժմնմ.	6 5	7 10	8 45	10 25	11 30	12 35

ԷՍԿԻ ՇԷՀՐ ԷՆԿԻՒՐԻՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կառ. Թ. 122 Խառն Առտու
		ժ. վ.
Էսկի-Շէհր	մեկ.	12 20
Աղ-Բունար	»	1 6
Ալփի-Քէօյ	»	1 48
Պէյլիկ-Ախըր	»	2 34
Սարը-քէօյ	»	3 44
Պիչէր	»	4 38
Սազըլար	»	5 20
Պէյլիք քէօփրիւ	»	5 58
Պօլաթլը	»	6 50
Մալըքէօյ	»	8 10
Սընճան-քէօյ	»	9 10
Էնկիւրիւ	ժմն.	10 — իրկն.

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կառ. Թ. 121 Խառն Առտու
		ժ. վ.
Էնկիւրիւ	մեկ.	1 35
Սընճան-քէօյ	»	2 27
Մալըքէօյ	»	3 35
Պօլաթլը	»	5 —
Պէյլիք-քէօփրիւ	»	5 48
Սազըլար	»	6 18
Պիչէր	»	7 —
Սարը-քէօ	»	8 2
Պէյլիկ-ախըր	»	9 4
Ալփի-քէօյ	»	9 38
Աղ-Բունար	»	10 32
Էսկի-Շէհր	ժմն.	11 16 իրկն.

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ